Wiadomości KSN Solidarność

Biuletyn Informacyjny Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność”

Nr 5-6 (350-351) **maj – czerwiec 2025 r.**

Mamy wypowiadać prawdę,
gdy inni milczą.
Wyrażać miłość i szacunek,
gdy inni sieją nienawiść.
Zamilknąć,
gdy inni mówią.
Modlić się,
gdy inni przeklinają.
Pomóc,
gdy inni nie chcą tego czynić.
Przebaczyć,
gdy inni nie potrafią.
Cieszyć się życiem,
gdy inni je lekceważą.

bł. ks. Jerzy Popiełuszko

SPIS TREŚCI

Zdarzyło się w czerwcu – Maria Sapor

Działania Krajowej Sekcji Nauki NZZS „S”
- Komunikat z Prezydium KSN w dn. 30.05.2025 r.
- Komunikat z Rady KSN w dn. 05.06.2025 r.
- KZ „S” UW ws. tragicznych wydarzeń na Uniwersytecie Warszawskim w dn. 7 maja 2025 r.
- Informacja Komisji ds. Komunikacji i Rozwoju Związku z przebiegu warty KSN przy grobie bł. ks. Jerzego Popiełuszki

Ze strony Komisji Krajowej NSZZ „S”
- Konsultacje Prezydenta i przedstawicieli strony społecznej RDS ws. niższej składki zdrowotnej dla przedsiębiorców
- „S” w obronie dyrektywy ws. adekwatnej płacy minimalnej
- Spotkanie Piotra Dudy z prezydentem elektem Karolem Nawrockim
- Walne Zebranie Delegatów Regionu Dolny Śląsk NSZZ „S”"
- Zwolnienia i protesty w Polsce

Ze strony MNiSW
- Posiedzenie Podkomisji ds. Nauki i Szkolnictwa Wyższego
- Posiedzenia Sejmowej Komisji Edukacji i Nauki
- Komunikat w związku z wydarzeniami na kampusie UW
- Ustalenia Zespołu ds. modyfikacji ustawy o PAN
- Dalszy rozwój koncepcji Wspólnego Dyplomu Europejskiego
- Prace nad opracowywaniem zasad nowej ewaluacji dział. nauk.
- Zespół ds. nieuczciwych praktyk publikacyjnych
- Posiedzenie Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego
- Rada do spraw dialogu ze związkami zawodowymi
- Wzmocnienie transferu wiedzy i technologii w ewaluacji nauki
- Liderzy polskiej nauki - młodzi naukowcy wyróżnieni przez NCBR
- Ministerialne Forum Debaty Akademickiej

Porady prawne – Paweł Sobotko
- **Problematyka stopni naukowych w orzecznictwie sądów administracyjnych – Stopień doktora**

Rocznice – m.in.:
- 48. rocznica śmierci Stanisława Pyjasa
- 80. rocznica zakończenia II wojny światowej
- 90. rocznica śmierci Marszałka Józefa Piłsudskiego
- 105. rocznica urodzin św. Jana Pawła II
- 85. rocznica pierwszego transportu Polaków do KL Auschwitz
- 80. rocznica rozpoczęcia procesu szesnastu w Moskwie

Modlitwa za Polskę – ks. Jerzy Popiełuszko
- Msza Święta za Ojczyznę 26 czerwca 1983 r.

Trochę historii
- Tekst przemówienia premiera Jana Olszewskiego w Sejmie, 4 czerwca 1992 r. w nocy

Nadesłane przez Czytelników
- Upamiętnienie Małgorzaty Dynak, pracownicy Uniwersytetu Warszawskiego, bestialsko zamordowanej w dn. 7.05.2025 r.
- Protest przeciwko nielegalnej imigracji, 10.05.2025 r., Warszawa

Przemysłowcy europejscy przeciwni Zielonemu Ładowi – Wojciech Pillich

Zagadkowe geoglify w Nazca w Peru – Antoni Winiarski

Wybrane wydarzenia – Ewa Sobieszczańska

Zdarzyło się w czerwcu

Przed rokiem, analizując ważne wydarzenia w historii Polski, jakie wydarzyły się w czerwcu, nawet przez moment nie pomyślałam, że po upływie roku, czerwiec jeszcze bardziej znacząco zapisze się w najnowszej historii Polski.

W dniu 18 maja br. odbyła się I tura wyborów prezydenckich. Startowała w niej rekordowa liczba – 13 kandydatów. Do II tury wyborów, która odbyła się 1 czerwca, przeszło dwóch kandydatów, w tym kandydat zgłoszony przez Komitet Obywatelski dr Karol Nawrocki.

Przewodniczący NSZZ „Solidarność" Piotr Duda 13 lutego 2025 r. podpisał z Karolem Nawrockim umowę programową. Podpisując tę umowę powiedział: „Jeżeli będziemy razem, zwyciężymy!". Zdaliśmy egzamin, bo kandydat popierany przez „Solidarność" przeszedł do II tury i zwyciężył. Przewodniczący Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność" Piotr Duda apelował: „To nie są tylko wybory prezydenckie. To walka o przyszłość Polski – o to, jaką drogą pójdzie Najjaśniejsza Rzeczpospolita i czy przetrwa jako suwerenne państwo, szanujące pracę i godność obywateli. To walka o to, czy Polska będzie silnym, niezależnym państwem, które nie zgina karku przed obcymi interesami". Jakże znamienne są to słowa i jakże podobne w swojej wymowie do słów Premiera Jana Olszewskiego, którego rząd został odwołany w nocy z 4 na 5 czerwca 1992 roku. Wtedy w swoim ostatnim wystąpieniu w Sejmie, Jan Olszewski mówił, że jest to bardzo ważny moment dla Polski oraz pytał: „Jaka Ona ma być, właściwie czyja Ona ma być?".

Pytanie o Polskę jest wciąż aktualne, a ostatni wybór dokonany 1 czerwca br. odpowiada na to pytanie. Według Prezydenta Elekta „Polska ma być Polaków! Ma być państwem silnym, sprawiedliwym i bezpiecznym".

Karol Nawrocki 11 czerwca br. na Zamku Królewskim w Warszawie, odbierając uchwałę PKW stwierdzającą wybór na Prezydenta RP, mówił: „(…) jesteśmy w miejscu szczególnym, w miejscu, w którym wydarzyło się przez te wszystkie wieki tak wiele. Polska siła, polska niepodległość, odbudowywanie polskiej niepodległości, niezależności. Ale Zamek Królewski w Warszawie to także miejsce, które jest nie tylko symbolem historii, ale doznało także i zniszczeń, i rozdarcia Rzeczypospolitej (…) To nasza wspólna Ojczyzna, nasza wspólna przeszłość i nasza wspólna przyszłość. Wybory prezydenckie i ta tak budująca nas wszystkich frekwencja wyborcza pokazuje i udowadnia dzisiaj nam wszystkim, że Polacy chcą brać odpowiedzialność za swoją przyszłość".

fot. Przemysław Keler/KPRP – prezydent.pl [23.06.2025]

Druga tura wyborów odbyła się 1 czerwca. Natomiast 2 czerwca 1978 r. rozpoczęła się pierwsza pielgrzymka Papieża Jana Pawła II do Polski. Pamiętamy wypowiedziane wtedy słowa, które zmieniły bieg naszej historii i były początkiem przemian w Polsce: „Niech zstąpi Duch Twój i odnowi oblicze ziemi, tej ziemi".

Jeszcze wcześniej Cyprian Kamil Norwid mówił: „Ojczyzna to wielki zbiorowy obowiązek". Słowa te są obecnie tak bardzo ważne, tak aktualne. Słowa Wielkich Polaków były i są fundamentem naszej aktywności. Na nich Związek opiera troskę o właściwe miejsce człowieka pracy w wolnej i niepodległej Polsce.

Wielu Polaków, również członków naszej organizacji, wie, jak trudne były osiągnięcie niepodległości i obrona ludzkiej godności. I wie też, jak bardzo trzeba je cenić. Może więc przy okazji zachęcania do wstąpienia w szeregi „Solidarności" powinniśmy więcej mówić o naszej historii? Bo „Solidarność" starania o wolną Polskę zaczęła już w 1980 r. i dalej o nią walczyła po 1981 r., i po 4 czerwca 1989 roku, kiedy odbyły się ważne dla Polski wybory do Sejmu i Senatu, chociaż tylko częściowo wolne. Wtedy przytłaczające zwycięstwo kandydatów „Solidarności" otworzyło nową epokę w najnowszych dziejach Polski i dało nam, Polakom, poczucie świadomości, że nasz głos się liczy i że możemy mieć realny wpływ na rozwój naszej Ojczyzny. Również w tegorocznych wyborach Prezydenta RP nie pozwoliliśmy sobie odebrać odpowiedzialności za swoją przyszłość.

Co nam Polakom i „Solidarności" przyniosły wszystkie czerwcowe wybory?

Przede wszystkim nadzieję, że może być inaczej...

Maria Sapor

DZIAŁANIA

KRAJOWEJ SEKCJI NAUKI NSZZ „SOLIDARNOŚĆ”

Komunikat z posiedzenia
Prezydium Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność”
posiedzenie w trybie zdalnym, 30.05.2025 r.

W posiedzeniu Prezydium KSN NSZZ „Solidarność” wzięło udział 12 członków Prezydium, 2 członków Komisji Rewizyjnej oraz pracownica biura KSN. Posiedzenie odbyło się w formie zdalnej.

Spotkanie prowadził Przewodniczący KSN kol. Dominik Szczukocki. Podstawowymi sprawami omawianymi na posiedzeniu Prezydium były:

1. Kol. D. Szczukocki poinformował, że w okresie ostatnich tygodni odbyły się dwa posiedzenia Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego (17 kwietnia oraz 15 maja), w których uczestniczył kol. Bogusław Dołęga. Podczas posiedzenia w dniu 15 maja br. RGNiSzW zajmowała się podsumowaniem i dalszą perspektywą istnienia IDUB. Podjęto uchwałę, w której wskazano rekomendacje i konkretne propozycje merytoryczne dotyczące utrzymania, rezygnacji, modyfikacji lub poszerzenia określonych aspektów wniosku konkursowego do II konkursu Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza.
2. Kol. D. Szczukocki poinformował, że w dniu 23 maja br. odbyło się posiedzenie Komisji Rewizyjnej KSNiO. Kol. Krzysztof Pszczółka, będący przewodniczącym Komisji Rewizyjnej KSNiO, poinformował, że KSN powinna złożyć wniosek do Sekretariatu o refundację środków przeznaczonych na wsparcie działań statutowych. Środki na ten cel Sekretariat otrzymał z Komisji Krajowej.
3. Kol. D. Szczukocki poinformował, że 29 maja br. odbyło się posiedzenie Rady KSNiO, na którym przyjęto sprawozdanie finansowe Sekretariatu oraz sprawozdanie Komisji Rewizyjnej. Rada KSNiO jednogłośnie wskazała kol. Bogusława Dołęgę jako kandydata do Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego.
4. Kol. D. Szczukocki poinformował, że KSN otrzymała pismo z Biura Eksperckiego z informacją dotyczącą wniosku KRASP o zamianę w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce w zakresie opiniowania przez związki zawodowe zasad podziału środków finansowych na wynagrodzenia. Proponowana zmiana jest efektem nieuzgodnienia porozumienia w sprawie podziału środków na wynagrodzenia na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim, gdzie Rektor nie uzgodnił zasad ze względu na to, że jeden ze związków nie wyraził zgody na podpisanie porozumienia. Zmiana dotyczy usunięcia z zapisów ustawy konieczności uzgadniania ze związkami zawodowymi zasad podziału środków na wynagrodzenia dla pracowników uczelni. KSN negatywnie zaopiniowała taką propozycję zmiany w ustawie.
5. Kol. Małgorzata Kaczyńska, przewodnicząca Komisji ds. Komunikacji i Rozwoju Związku, poinformowała, że **przedstawiciele KSN odbyli całodobową wartę** przy grobie ks. Jerzego Popiełuszki **od niedzieli 11 maja od godz. 12.00 do poniedziałku 12 maja 2025 r. do godz. 12.00.** Informacja o warcie została zamieszczona na stronie www KSN.

6. Kol. Krzysztof Pszczółka poinformował, że 20 maja jako reprezentant Krajowej Sekcji Nauki brał udział w konferencji dotyczącej przeciwdziałania mobbingowi w środowisku pracy na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego. Konferencja była współorganizowana z PIP.
7. Kol. Krzysztof Pszczółka poinformował, że odbyła się konferencja zorganizowana przez Forum Administracji Akademickiej. Jest to stowarzyszenie pracowników administracji uczelni niebędących nauczycielami akademickimi. Jego zdaniem warto współpracować z organizacjami celem osiągnięcia większych efektów na rzecz pracowników, ale wymaga to rozeznania.
8. Kol. Krzysztof Pszczółka poinformował, że kolejne szkolenie odbędzie się pod koniec września i będzie dotyczyło dobrostanu pracowników. Poinformował również, że Krajowy Sekretariat Nauki i Oświaty planuje zorganizować konferencję poświęconą przedstawieniu badań dotyczących stanu psychofizycznego nauczycieli.
9. Kol. Aniela Białowolska-Tejchman poinformowała, że Politechnika Gdańska planuje zorganizować 26 września br. obchody 45. rocznicy powstania NSZZ „Solidarność" w Politechnice Gdańskiej, na które planuje zaprosić przedstawicieli KSN.
10. Kol. Justyna Piwowońska, przewodnicząca Komisji ds. Instytutów Badawczych, poinformowała, że w Sieci Badawczej Łukasiewicz odbywają się co kwartał spotkania Dyrekcji ze związkami zawodowymi oraz przekazała informację o trudnej bieżącej sytuacji finansowej pracowników w Sieci.
11. Kol. Marek Sawicki poinformował, że wstępny termin zorganizowania Forum Uczelni i Instytutów Badawczych ustalono w okresie od 4 do 7 września br. Forum odbędzie się w Białymstoku. Organizatorem jest Politechnika Białostocka. Komunikat w tej sprawie zostanie wkrótce rozesłany do komisji zakładowych.

Opracowanie: M. Sapor, M. Kaczyńska

***

Komunikat z posiedzenia Rady Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność" posiedzenie w trybie zdalnym, 05.06.2025 r.

W posiedzeniu Rady KSN NSZZ „Solidarność" wzięło udział 21 członków Rady, 1 członek Komisji Rewizyjnej oraz 2 pracownice biura KSN.

1. Sprawy finansowe:

   Rada podjęła uchwały w sprawie: refundacji kosztów poniesionych w 2024 r. na działalność statutową, wykorzystania dotacji z KK NSZZ „S" w roku 2025, wysokości składek afiliacyjnych z tytułu przynależności do organizacji międzynarodowej EI-ETUCE, przyznawania środków pieniężnych członkom KSN oraz innym osobom w okresie I-XII 2025 r.

2. Informacje z działalności członków Prezydium i Rady KSN:

a) Kol. Dominik Szczukocki poinformował, że w dniu 3 kwietnia br. kol. Marek Kisilowski oraz kol. Katarzyna Winkler brali udział w posiedzeniu Narodowej Rady Rozwoju działającej przy Prezydencie RP. Było to posiedzenie Rady do spraw Szkolnictwa Wyższego, Nauki i Innowacji poświęcone funkcjonowaniu publicznego artystycznego szkolnictwa wyższego. Przedstawiciele KSN przedstawili problemy

szkolnictwa wyższego artystycznego, w szczególności zasad jego finansowania z budżetu państwa, w tym np. braku finansowania szkół doktorskich, braku grantów naukowo-badawczych dla uczelni artystycznych. Zdaniem zaproszonych ekspertów polskie szkolnictwo artystyczne na poziomie wyższym jest ogólnie niedofinansowane, szczególnie uwzględniając specyfikę tych uczelni (np. małe liczebności grup studenckich, co jest regułą dla tych uczelni). Ponadto trudności finansowe negatywnie wpływają na rozbudowę oraz utrzymanie infrastruktury i sprzętu, a także na dostęp do najnowszych technologii. Podczas dyskusji wskazano również na wiele innych elementów, które wymagają pilnych korekt, w tym niedopasowany do specyfiki aktywności artystycznej system ewaluacji, niski poziom wynagrodzeń kadr czy też brak środków na utrzymanie szkół doktorskich.

b) Kol. Bogusław Dołęga powiadomił, że w okresie ostatnich tygodni odbyły się trzy posiedzenia Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Podczas posiedzenia w dniu 17 kwietnia br. RGNiSzW zajmowała się podsumowaniem i dalszą perspektywą istnienia IDUB. Podjęto uchwałę, w której wskazano rekomendacje i konkretne propozycje merytoryczne dotyczące utrzymania, rezygnacji, modyfikacji lub poszerzenia określonych aspektów wniosku konkursowego do II konkursu Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza. Posiedzenie 15 maja br. poświęcone było współpracy międzynarodowej, w tym studiom międzynarodowym. Podczas posiedzenia w dniu 5 czerwca br. dyskutowano sprawy neuroróżnorodności w polskich uczelniach. Dyskusja dotycząca problemów neuroróżnorodności, mobbingu oraz równości zdominowała w znacznej części dalszy ciąg posiedzenia Rady. W dyskusji głos zabrali: Małgorzata Kaczyńska, Aniela Białowolska-Tejchman, Tadeusz Kulik, Marek Kisilowski, Dominik Szczukocki, Jacek Jezierski, Andrzej Kaźmierczak.

c) Kol. Krzysztof Pszczółka poinformował, że 7 kwietnia br. odbyło się szkolenie dotyczące zakładowych układów zbiorowych pracy. W szkoleniu on-line brało udział ponad 90 osób. Kol. Krzysztof Pszczółka poinformował, że kolejne szkolenie odbędzie się pod koniec września i będzie dotyczyło dobrostanu pracowników. Zawiadomił również, że Krajowy Sekretariat Nauki i Oświaty planuje zorganizować konferencję poświęconą przedstawieniu wyników badań dotyczących stanu psychofizycznego nauczycieli.

d) W związku z tragicznymi wydarzeniami na Uniwersytecie Warszawskim w dniu 7 maja br. Przewodniczący KZ Uniwersytetu Warszawskiego kol. Jacek Jezierski przekazał informację o działaniach Uczelni w celu zwiększenia bezpieczeństwa. Poza wypracowaniem wewnętrznych procedur szybkiego reagowania konieczna jest zmiana ustawodawstwa, która umożliwi ścisłą współpracę uczelni z państwowymi służbami bezpieczeństwa.

e) Kol. Krzysztof Pszczółka poinformował, że 20 maja jako reprezentant Krajowej Sekcji Nauki brał udział w konferencji dotyczącej przeciwdziałania mobbingowi w środowisku pracy na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego. Konferencja była współorganizowana z PIP.

f) Kol. Dominik Szczukocki poinformował, że w dniu 23 maja br. odbyło się posiedzenie Komisji Rewizyjnej KSNiO. Kol. Krzysztof Pszczółka, będący przewodniczącym Komisji Rewizyjnej KSNiO, poinformował, że KSN powinna złożyć wniosek do Sekretariatu o refundację środków przeznaczonych na wsparcie działań statutowych w 2024 r. Środki na ten cel Sekretariat otrzymał z Komisji Krajowej.

g) Kol. D. Szczukocki przekazał informację, że w dniach 2-3 maja br. w Poznaniu odbyło się zgromadzenie plenarne KRASP, podczas którego dyskutowano o zbliżającej się ewaluacji dyscyplin. Kol. Dominik Szczukocki poinformował również, że KSN otrzymała pismo z Biura Eksperckiego z informacją dotyczącą wniosku KRASP o zamianę w ustawie Prawo i o szkolnictwie wyższym i nauce w zakresie opiniowania przez związki zawodowe zasad podziału środków finansowych na wynagrodzenia. Proponowana zmiana jest efektem nieuzgodnienia porozumienia w sprawie podziału środków na wynagrodzenia na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim, gdzie Rektor nie uzgodnił zasad ze względu na to, że jeden ze związków nie wyraził zgody na podpisanie porozumienia. Zmiana dotyczy usunięcia z zapisów

ustawy konieczności uzgadniania ze związkami zawodowymi zasad podziału środków na wynagrodzenia dla pracowników uczelni. KSN negatywnie zaopiniowała taką propozycję zmiany w ustawie.

h) Kol. Małgorzata Kaczyńska, przewodnicząca Komisji ds. Komunikacji i Rozwoju Związku, poinformowała, że przedstawiciele KSN odbyli całodobową wartę przy grobie ks. Jerzego Popiełuszki od niedzieli 11 maja od godz. 12.00 do poniedziałku 12 maja 2025 r. do godz. 12.00. Podzieliła się też wrażeniami i przeżyciami, jakie towarzyszyły uczestnikom warty podczas 24-godzinnego czuwania przy grobie ks. Jerzego. Informacja o warcie została zamieszczona na stronie www KSN. Ponadto kol. Małgorzata Kaczyńska zgłosiła propozycję, aby Organizacje Zakładowe zrzeszone w KSN włączyły się w wartę przy grobie ks. Jerzego. Komisja ds. Komunikacji i Rozwoju Związku deklaruje pomoc przy organizacji warty.

i) Kol. Dominik Szczukocki poinformował, że 29 maja br. odbyło się posiedzenie Rady KSNiO, na którym przyjęto sprawozdanie finansowe Sekretariatu oraz sprawozdanie Komisji Rewizyjnej. Rada KSNiO jednogłośnie wskazała kol. Bogusława Dołęgę jako kandydata do Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

j) Kol. Dominik Szczukocki oraz kol. Marek Sawicki zawiadomili, że ustalono wstępny termin zorganizowania tegorocznego Forum Uczelni i Instytutów Badawczych. Forum odbędzie się w Białymstoku w dniach 4-7 września. Organizatorem jest Politechnika Białostocka. Komunikat w tej sprawie zostanie wkrótce rozesłany do Komisji Zakładowych. W trakcie trwania Forum odbędzie się także posiedzenie Rady KSN. Termin obrad zaplanowano na 5 września.

Opracowanie: M. Sapor, M. Kaczyńska

***

Tragiczne wydarzenia na Uniwersytecie Warszawskim w dn. 7 maja 2025 r.

Komisja Zakładowa NSZZ „Solidarność" UW wyraża wielki żal i smutek w związku z tragedią, która się rozegrała wczoraj na kampusie Uniwersytetu. Składamy głębokie wyrazy współczucia Ofiarom, zwłaszcza rodzinie Zamordowanej, jesteśmy zszokowani tym, że coś takiego mogło wydarzyć się w ramach Uniwersyteckiej Społeczności. Składamy podziękowania Strażnikom, którzy pospieszyli Jej na pomoc z narażeniem własnego życia, spełniając swój obowiązek. Jesteśmy Im za to ogromnie wdzięczni.

Szczególne słowa uznania i podziwu kierujemy do Strażnika uniwersyteckiego, który podczas tego wydarzenia został poważnie ranny. Wyrażamy ogromny podziw i podziękowanie za ten akt poświęcenia dla dobra UW! Życzymy Mu szybkiego powrotu do zdrowia.

To kolejny przypadek w ostatnich miesiącach, w którym nasi koledzy – Strażnicy UW – wykazują się heroizmem w zagwarantowaniu naszego bezpieczeństwa. Ich praca powinna być odpowiednio doceniona i wsparta. Z prośbą w tej sprawie zwracamy się do Władz Uniwersytetu.

Wszystkie pokrzywdzone Osoby obejmujemy naszym wsparciem i modlitwą.

Komisja Zakładowa NSZZ „Solidarność" Uniwersytetu Warszawskiego

***

Informacja Komisji ds. Komunikacji i Rozwoju Związku z przebiegu warty Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność" przy grobie bł. ks. Jerzego Popiełuszki w dniach 11–12 maja 2025 r.

W trwającej całą dobę warcie przy grobie ks. Jerzego, zorganizowanej przez Komisję ds. Komunikacji i Rozwoju Związku KSN NSZZ „Solidarność", wzięło udział 5 osób reprezentujących Radę KSN: Stanisław Biniak (Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Toruń), Małgorzata Kaczyńska (Uniwersytet Jagielloński, Kraków), Joanna Lisok (Politechnika Śląska, Gliwice), o. Andrzej Pietrzak (Katolicki Uniwersytet Lubelski, Lublin), Maria Sapor (Akademia Górniczo-Hutnicza, Kraków). Warta rozpoczęła się w poniedziałek 11 maja br. o godz. 12.00 i trwała do wtorku 12 maja, do godz. 12.00.

Spotkaliśmy się na terenie kościoła pw. św. Stanisława Kostki na warszawskim Żoliborzu, gdzie znajduje się grób bł. ks. Jerzego. Na terenie kościoła znajdują się również groby dwóch proboszczów: ks. Teofila Boguckiego i ks. Zygmunta Malackiego, przyjaciół i kustoszów pamięci i kultu ks. Jerzego Popiełuszki.

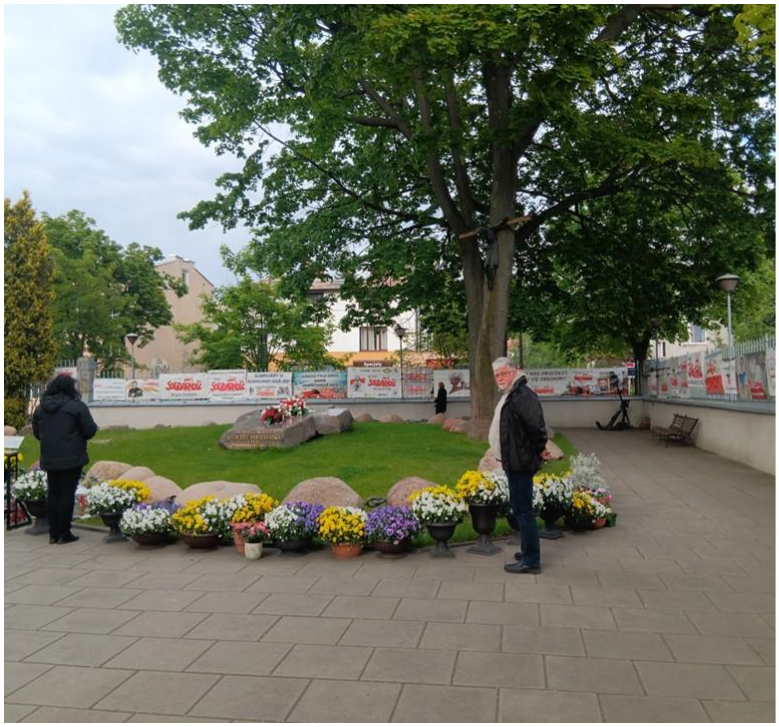

Wartę przejęliśmy od przedstawicieli NSZZ „Solidarność" z Białegostoku, którzy objaśnili nam jakie mamy obowiązki i podzielili się swoimi doświadczeniami zdobytymi przez wiele lat pełnienia warty przy grobie ks. Jerzego. Do naszych obowiązków należało przede wszystkim zamknięcie po godz. 22.00 w niedzielę wszystkich bram prowadzących na teren kościoła, a także sprawdzanie, czy panuje spokój wokół grobu ks. Jerzego i na całym terenie kościoła. W poniedziałek o godz. 6.00 rano naszym zadaniem było otwarcie bram prowadzących na teren kościoła.

Wartę rozpoczęliśmy wspólną modlitwą, po której w imieniu całej Sekcji złożyliśmy kwiaty i zapaliliśmy znicz jako wyraz podziękowania za życie ks. Jerzego, patrona naszego Związku, oraz jako wyraz naszej miłości i naszego przywiązania do wartości, którym On pozostał wierny do swojej męczeńskiej śmierci.

Podczas pełnienia warty każdy z nas indywidualnie, przebywając w bliskości grobu, klęcząc, siedząc na ławkach lub wędrując wokół grobu i kościoła, koncentrował się na modlitwie, rozmyślaniach. Tak upłynął czas do północy. Podczas czuwania nocnego podzieliliśmy się na dwie grupy, aby można odpocząć, ogrzać się, wypić herbatę, posilić. Mieliśmy do dyspozycji pomieszczenie socjalne należące do Kościelnej Służby Porządkowej, znajdujące się w podziemiach kościoła, które przeznaczone jest do wykorzystania przez uczestników warty.

Do godz. 22.00 w niedzielę, kiedy teren kościoła był otwarty, zaobserwować można było bardzo dużo ludzi przychodzących specjalnie do grobu ks. Jerzego, aby się pomodlić. Niektórzy przynosili kwiaty, inni zapalali znicze. W poniedziałek od godz. 6.00 rano, po otwarciu bram, również obserwowaliśmy wiele osób, które przyklękały przed grobem ks. Jerzego na chwilę modlitwy, by potem opuścić teren kościoła i udać się do swoich obowiązków. Naszą uwagę zwróciło to, jak wiele młodych osób przychodzi do grobu ks. Jerzego i powierza mu swoje sprawy.

W poniedziałek rano, kiedy w kościele odbywały się msze święte, indywidualnie braliśmy w nich udział. Również w poniedziałek przed południem zwiedziliśmy Muzeum ks. Jerzego znajdujące się w podziemiach kościoła, gdzie w imieniu całej Sekcji wpisaliśmy się do księgi pamiątkowej.

Wartę zakończyliśmy w poniedziałek ok. godz. 12.00 wspólną modlitwą przy grobie ks. Jerzego. Wartę przekazaliśmy członkom Kościelnej Służby Porządkowej.

Opracowanie: M. Sapor, M. Kaczyńska

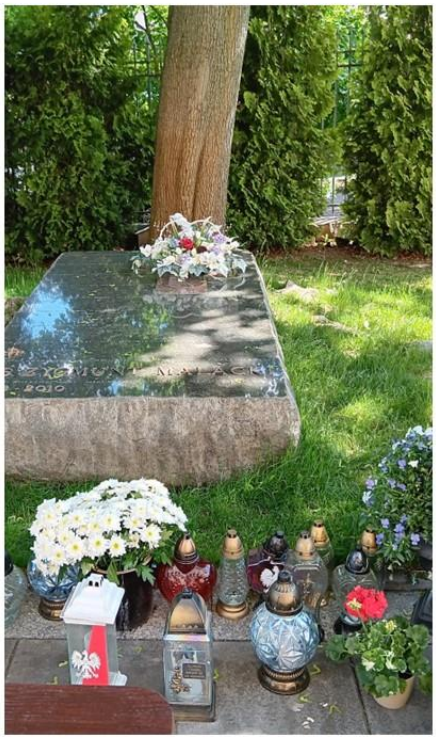

fot. Uczestnicy warty KSN przy grobie bł. ks. Jerzego Popiełuszki w dniach 11–12.05.2025 r.

ZE STRONY
KOMISJI KRAJOWEJ NSZZ „SOLIDARNOŚĆ”

www.solidarnosc.org.pl

Konsultacje Prezydenta i przedstawicieli strony społecznej RDS ws. niższej składki zdrowotnej dla przedsiębiorców

W Pałacu Prezydenckim w Warszawie 5 maja br. odbyło się spotkanie konsultacyjne prezydenta Andrzeja Dudy ze stroną społeczną Rady Dialogu Społecznego ws. obniżenia składki zdrowotnej dla przedsiębiorców.

Z ramienia NSZZ „Solidarność” w spotkaniu uczestniczyli: Piotr Duda, przewodniczący Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” oraz przewodniczący Rady Dialogu Społecznego, Bartłomiej Mickiewicz, zastępca przewodniczącego KK NSZZ „S”, oraz Maria Ochman, przewodnicząca Rady Krajowego Sekretariatu Ochrony Zdrowia NSZZ „Solidarność”.

Prezydent poprosił członków Rady Dialogu Społecznego o konsultację w tej sprawie, ponieważ, zdaniem Prezydenta, w Radzie są reprezentowane różne podmioty, zarówno ze strony społecznej, czyli partnerów społecznych, przede wszystkim związków zawodowych, jak i organizacje pracodawców, więc jest to takie grono, którego akurat kwestia dotycząca składki zdrowotnej w oczywisty sposób interesuje.

fot. Marcin Żegliński - Tygodnik Solidarność / solidarnosc.org.pl

W efekcie konsultacji Prezydent zawetował ustawę obniżającą składkę zdrowotną dla przedsiębiorców. Według strony społecznej ustawa ta jest antypracownicza i niesprawiedliwa. Zdaniem NSZZ „Solidarność” reprezentowanego przez przewodniczącego Piotra Dudę ustawa zakłada, że ci, którzy zarabiają mniej, musieliby utrzymywać tych, którzy zarabiają więcej. Gdyby ustawa weszła w życie, z i tak już niewydolnego systemu ochrony zdrowia ubyłoby kolejne 5 miliardów złotych. Co więcej, zawarte w niej rozwiązania promują wypychanie ludzi z etatów na samozatrudnienie. Do tego tych istotnych zmian nie przedstawiono Radzie Dialogu Społecznego do konsultacji na etapie dyskusji.

Ponadto, jak przekazała szefowa Kancelarii Prezydenta Małgorzata Paprocka, uzasadniając decyzję prezydenta, ustawa ta budzi bardzo poważne wątpliwości w zakresie sprawiedliwości społecznej oraz jest sprzeczna z zasadami konstytucyjnymi.

Paprocka podkreśliła też, że podczas konsultacji wszyscy zwracali uwagę, że ustawa została uchwalona bez jakichkolwiek konsultacji społecznych. „To w demokratycznym państwie prawnym absolutnie kwestia niedopuszczalna. Nie można wprowadzać tak istotnych zmian, skutkujących tak poważnymi skutkami finansowymi dla każdego obywatela, dla każdego z nas, bez skonsultowania ze stroną społeczną" – podkreśliła.

***

Solidarność w obronie dyrektywy ws. adekwatnej płacy minimalnej

Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność" 6 czerwca 2025 r. opublikowała oświadczenie w sprawie dyrektywy dotyczącej płacy minimalnej.
Oświadczenie zostało wydrukowane w „Tygodniku Solidarność" 17 czerwca br.

***

Spotkanie Piotra Dudy, przewodniczącego Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność" z prezydentem elektem Karolem Nawrockim

W dniu 10 czerwca br. w Warszawie prezydent elekt Karol Nawrocki spotkał się z przewodniczącym Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność" Piotrem Dudą.

Przewodniczący Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność" napisał po spotkaniu w mediach społecznościowych: „Miałem dziś okazję ponownie pogratulować Karolowi Nawrockiemu wyboru na urząd Prezydenta RP.

Rozmawialiśmy o umowie programowej, przede wszystkim o kwestiach związanych z tzw. Zielonym Ładem. Zaczynamy wspólne działania w najważniejszych sprawach dla Polski. Dziękuję za dobrą rozmowę".

Przypomnijmy, 13 lutego br. ówczesny kandydat na prezydenta Karol Nawrocki podpisał umowę programową z Komisją Krajową NSZZ „Solidarność". Podpisując umowę, Karol Nawrocki zobowiązał się m.in. do obrony ograniczenia handlu w niedziele oraz obecnie obowiązującego wieku emerytalnego. Obiecał także, iż będzie dążył do zmiany polityki tzw. Zielonego Ładu w Polsce, a dokładnie „podjęcia działań hamujących negatywne skutki wynikające z polityki Europejskiego Zielonego Ładu, w tym w szczególności złożenia do Senatu RP wniosku o przeprowadzenie referendum w sprawie implementacji założeń polityki klimatycznej UE zawartej w Europejskim Zielonym Ładzie".
fot. tysol.pl

***

Walne Zebranie Delegatów Regionu Dolny Śląsk NSZZ „Solidarność"

W środę 11 czerwca we Wrocławiu odbyło się 36. Walne Zebranie Delegatów Regionu Dolny Śląsk NSZZ „Solidarność". Przed obradami delegaci uczestniczyli we mszy św., w której ksiądz koncelebrant zaznaczył, że Polska potrzebuje „Solidarności", bo dzięki temu nasza Ojczyzna staje się lepszym domem.
Jeszcze przed realizacją porządku obrad Przewodniczący Regionu Dolny Śląsk NSZZ „Solidarność" Kazimierz Kimso złożył podziękowanie Markowi Woronowi, przewodniczącemu Zespołu Koordynacyjnego Dolnośląskiej Rady Przedsiębiorczości i Nauki, wręczając mu dyplom i honorową statuetkę Solidariusza.
Dziękując za współpracę, Kazimierz Kimso mówił m.in.: „Tacy ludzie jak Pan rozumieją starą prawdę głoszoną przez Jana Pawła II, że «człowiek jest przeznaczony i powołany do pracy, to jednak nade wszystko praca jest dla człowieka, a nie człowiek dla pracy». Wielokrotnie w naszych wspólnych działaniach mogliśmy odczuć duch tych twierdzeń i realizować jej we wzajemnym dialogu i poszanowaniu naszych racji.
Marek Woron zaznaczył, że „Solidarność" to organizacja, którą zawsze cenił i ceni bardzo wysoko i wierzy, że Związek niesie z sobą najwyższe wartości godne upowszechnienia.

***

ZWOLNIENIA I PROTESTY W POLSCE

Pracownicy ZUKiTP w Chocianowie rozpoczęli spór zbiorowy

Organizacja Zakładowa NSZZ „Solidarność" w Zakładzie Usług Komunalnych i Transportu Publicznego sp. z o.o. w Chocianowie 7 maja br. oficjalnie wszczęła spór zbiorowy z zarządem spółki. Powodem są brak dialogu i unikanie konkretnych propozycji dotyczących wzrostu wynagrodzeń pracowników w 2025 roku. W ramach akcji protestacyjnej siedziba spółki została oflagowana, co ma wyraźnie zamanifestować sprzeciw załogi wobec reakcji zarządu na zgłaszane postulaty płacowe.

Pracownicy podkreślają, że wykonują jedną z najbardziej odpowiedzialnych i niezbędnych prac dla codziennego funkcjonowania gminy, dlatego nie godzą się na lekceważenie ich żądań. Kolejne spotkanie przedstawicieli Komisji Zakładowej z zarządem spółki, z udziałem wyznaczonego mediatora, zaplanowano do końca maja. Załoga liczy na realne propozycje i otwarcie dialogu w sprawie godnych wynagrodzeń.

fot. W. Obremski/NSZZ "S" Region Zagłębie Miedziowe / tysol.pl

***

Manifestacja w obronie hutnictwa i całego polskiego przemysłu

21 maja 2025 r. w Warszawie, przed Sejmem RP oraz kancelarią Prezesa Rady Ministrów odbyła się manifestacja przedstawicieli 6 największych związków zawodowych w polskim hutnictwie w obronie hutnictwa i całego polskiego przemysłu. Powodem manifestacji jest wzrost cen energii dla przemysłu w Polsce i całej Unii Europejskiej. Związkowcy wskazywali, że w przemyśle stalowym niebawem może dojść do fali zwolnień pracowników i likwidacji zakładów. Główne powody kryzysu to wysokie ceny energii, Zielony Ład oraz brak ochrony rynku przed zalewem stali spoza UE. Bez pilnych działań rządu polskie hutnictwo, inne branże energochłonne i ogólnie przemysł czeka fala likwidacji i zwolnień. Zielony Ład niszczy przemysł i miejsca pracy w Polsce i całej Europie.

Hutnicy zaprosili do udziału w proteście związkowców z innych branż przemysłu energochłonnego, którzy z powodu unijnej polityki klimatycznej borykają się z podobnymi problemami.

fot. Marcin Żegliński - Tygodnik Solidarność / tysol.pl

***

Protesty Rolników Indywidualnych

W maju i w czerwcu odbyło się kilka protestów rolniczych, w których brali udział m.in. rolnicy z NSZZ „Solidarność" Rolników Indywidualnych. Rolnicy protestują już od ponad roku. Domagają się m.in. powołania komisji szacującej straty spowodowane suszą w województwie zachodniopomorskim, protestują także przeciwko Zielonemu Ładowi, domagają się wprowadzenia ceł na zboże z Ukrainy i niepodpisywania umowy Unii Europejskiej z krajami Ameryki Południowej zwanej Mercosurem.

***

Protest pracowników Krajowej Administracji Skarbowej

28 maja 2025 r. pracownicy i funkcjonariusze Krajowej Administracji Skarbowej protestowali w Warszawie. Protest odbył się pod hasłem: „Stop dyskryminacji w służbach mundurowych".

Demonstracja rozpoczęła się przed budynkiem Ministerstwa Finansów. Złożono także petycję, w której opisano postulaty funkcjonariuszy i pracowników KAS. Następnie protestujący przemaszerowali przed siedzibę KPRM.

Protestujący przedstawili trzy główne postulaty. Pierwszym jest ustanowienie kolejnego programu modernizacji Krajowej Administracji Skarbowej. Jest to konieczne dla prawidłowego funkcjonowania zarówno Krajowej Administracji Skarbowej, jak i całego państwa. Drugim postulatem są dodatki mieszkaniowe dla funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej. Adekwatne dodatki posiadają służby podległe pod MON i pod MSWiA, natomiast funkcjonariusze KAS nie mają takich dodatków. Trzecim postulatem jest wprowadzenie 5% dodatku za wieloletnią pracę w KAS dla pracowników Korpusu Służby Cywilnej.

Uczestniczący w manifestacji Bartłomiej Mickiewicz, zastępca przewodniczącego Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność", mówił, iż związki zawodowe działające w Krajowej Administracji Skarbowej domagają się kolejnej uchwały modernizacyjnej. Mówił także o tym, że funkcjonariusze Służby Celno-Skarbowej powinni być traktowani podobnie jak funkcjonariusze innych służb.

fot. M. Żegliński, W. Wilk / tysol.pl

***

Pikieta przed zakładem Eto Magnetic we Wrocławiu

16 czerwca przed zakładem Eto Magnetic we Wrocławiu odbyła się godzinna pikieta zorganizowana przez Region Dolny Śląsk NSZZ „Solidarność". ETO MAGNETIC działa na polskim rynku od 2001 roku i zajmuje się produkcją cewek i elektromagnesów dla branży samochodowej.

Delegacja działaczy próbowała wręczyć petycję z postulatami dyrekcji, ale w biurze przepustek usłyszeli, że nie ma dziś dyrektora i że pracownicy biura jako zatrudnieni przez firmę zewnętrzną nie mogą przekazać petycji.

Głównymi postulatami związkowców oprócz prowadzenia rzetelnego dialogu są podwyżki wynagrodzeń oraz utworzenie zakładowego funduszu świadczeń socjalnych.

***

Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego

ZE STRONY MINISTERSTWA NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO

https://www.gov.pl/web/nauka

Posiedzenia Podkomisji ds. Nauki i Szkolnictwa Wyższego

7 maja odbyło się posiedzenie Podkomisji ds. nauki i szkolnictwa wyższego. Posiedzenie poświęcone było rozpatrzeniu informacji na temat funkcjonowania instytutów Polskiej Akademii Nauk. Informację przedstawili: Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego i Prezes Polskiej Akademii Nauk.

***

Posiedzenia Sejmowej Komisji Edukacji i Nauki

3 czerwca odbyło się posiedzenie Komisji Edukacji i Nauki /ENM/. Komisja rozpatrzyła sprawozdanie podkomisji nadzwyczajnej do spraw poselskiego projektu ustawy o Instytucie imienia Wincentego Witosa (druk nr 829).

Projekt dotyczy utworzenia Instytutu imienia Wincentego Witosa jako instytutu badawczego nadzorowanego przez ministra właściwego do spraw rolnictwa, którego celem działalności ma być popularyzacja wiedzy o Wincentym Witosie, prowadzenie badań historycznych oraz szerzenie świadomości o zbrodniach totalitarnych XX wieku. Do projektu zawartego w sprawozdaniu podkomisji Komisja wniosła poprawki o charakterze doprecyzowującym i porządkującym.

***

Komunikat w związku z wydarzeniami na kampusie Uniwersytetu Warszawskiego

07.05.2025 r. ukazał się komunikat MNiSW w związku z dramatycznymi wydarzeniami, do których doszło na kampusie Uniwersytetu Warszawskiego.

Z głębokim smutkiem i niepokojem przyjęliśmy wiadomość o dramatycznych wydarzeniach, do których doszło dziś na kampusie Uniwersytetu Warszawskiego. Bestialski atak, w wyniku którego śmierć poniosła pracowniczka uczelni, a ciężko ranny został pracownik Straży Uniwersyteckiej, poruszył całą społeczność akademicką oraz opinię publiczną. Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego składa najszczersze kondolencje Rodzinie oraz Bliskim ofiary. Łączymy się także w bólu i żałobie z władzami Uniwersytetu Warszawskiego oraz całą wspólnotą uczelni.

Minister Marcin Kulasek pozostaje w stałym kontakcie z władzami Uniwersytetu Warszawskiego.

W obliczu tej niewyobrażalnej tragedii zapewniamy o pełnym wsparciu i gotowości do współpracy.

***

Ustalenia Zespołu ds. modyfikacji ustawy o PAN

Przedstawiciele kierownictwa Polskiej Akademii Nauk, reprezentacja dyrektorów instytutów naukowych PAN oraz związków zawodowych po raz trzeci spotkali się z ministrą Karoliną Zioło-Pużuk i dyrekcją Departamentu Nauki i Departamentu Prawnego MNiSW. Przeprowadzone 7 maja 2025 r. rozmowy zaowocowały kolejnymi ustaleniami co do kompromisowych propozycji zmian w ustawie o Polskiej Akademii Nauk. Ustalenia z ostatnich rozmów dotyczyły m.in. roli instytutów w strukturze Polskiej Akademii Nauk. Reprezentanci wszystkich stron wyrazili wolę umocowania w ustawie Zgromadzenia Dyrektorów Instytutów Naukowych jako ustawowego organu, z którym korporacja Akademii, instytucje zewnętrzne, a przede wszystkim Ministerstwo na co dzień współpracują. Obecnie jest to organ statutowy Akademii.

Dyskutowano również na temat statusu członka-seniora w związku z przemianami, jakie obserwujemy w społeczeństwie. Zaproponowano też zniesienie rozróżnienia pomiędzy statusem członka korespondenta i członka rzeczywistego. Zgodę wszystkich uczestników uzyskała propozycja zniesienia rad kuratorów, których zadania przejęłyby bezpośrednio właściwe wydziały, co uprości strukturę i podział kompetencji w Akademii.

Dodatkowo Zespół zajął się omówieniem bardzo ważnej tematyki kompetencji i składów rad naukowych instytutów. Jednocześnie zaaprobowano wpisanie w ustawę fakultatywnego wprowadzenia międzynarodowych

komitetów doradczych w instytutach naukowych PAN. Istotną kwestią dla przedstawicieli związków zawodowych była tematyka dotycząca oceny pracowniczej, odpowiedzialności dyscyplinarnej pracowników, a także narzędzie do przeciwdziałania mobbingowi oraz negatywnym zjawiskom publikacyjnym. Doprecyzowano i zunifikowano zapisy w tej kwestii, zaznaczając, że wiele rozwiązań mogłoby być tożsame z ujętymi w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Dyskutowano również nad rolą doktorantów w Polskiej Akademii Nauk, a propozycja wpisania samorządu doktorantów instytutów naukowych PAN do ustawy spotkała się z przychylnością wszystkich zebranych. Zainicjowano także dyskusję nad rolą kobiet w PAN, a ministra Zioło-Pużuk zaproponowała wpisanie w ustawę możliwości stosowania feminatywów w nazwach stanowisk. Propozycja została zaakceptowana przez Zespół.
Zespół uzgodnił, że powstanie i prezentacja projektu nowelizacji ustawy o PAN powinny dokonać się w bliskiej perspektywie czasowej. Kolejne spotkanie Zespołu zaplanowano na połowę maja.

***

Dalszy rozwój koncepcji Wspólnego Dyplomu Europejskiego

W dniu 12 maja br. ministrowie krajów UE odpowiedzialni za szkolnictwo wyższe jednogłośnie podjęli decyzję w sprawie Wspólnego Dyplomu Europejskiego.
Podczas formalnego posiedzenia Rady UE ds. Edukacji, Młodzieży, Kultury i Sportu z udziałem podsekretarza stanu w MNiSW Andrzeja Szeptyckiego, jednogłośnie przyjęto dwa dokumenty otwierające drogę do wdrożenia etykiety (*label*) Wspólnego Dyplomu Europejskiego, a w przyszłości wspólnego dyplomu. Decyzja Rady stanowi zwieńczenie burzliwego i intensywnego procesu negocjacji, podczas których Polska prezydencja starała się wypracować kompromis pomiędzy rozbieżnymi stanowiskami poszczególnych krajów, przy zapewnieniu pełnej przejrzystości procesu oraz z poszanowaniem autonomii narodowych systemów szkolnictwa wyższego.
Uczestnicy jednomyślnie wyrazili poparcie dla przyszłości szkolnictwa wyższego w UE, w tym ustanowienia możliwego Wspólnego Dyplomu Europejskiego, który zwiększy atrakcyjność i konkurencyjność europejskiego szkolnictwa wyższego w skali całego świata.
W dokumencie przyjętym przez Radę proces wdrażania etykiety (*label*) Wspólnego Dyplomu Europejskiego podzielono na trzy fazy, z których ostatnia ma pozwolić wszystkim państwom członkowskim na podjęcie świadomej, opartej na dowodach decyzji co do wdrożenia Wspólnego Dyplomu Europejskiego.

***

Prace nad opracowywaniem zasad nowej ewaluacji działalności naukowej

We wtorek 13 maja odbyły się obrady Zespołu do spraw opracowania założeń do nowej ewaluacji jakości działalności naukowej oraz Komitetu Polityki Naukowej (KPN). Po zakończeniu swoich posiedzeń oba gremia spotkały się na wspólnych rozmowach, żeby podzielić się rezultatami dotychczasowych prac w swoich obszarach.
Jednym z kluczowych tematów poruszonych podczas wspólnego posiedzenia Zespołu i Komitetu było włączenie ewaluacji jakości działalności naukowej jako ważnego elementu polityki naukowej państwa (PNP). Przedmiotem dyskusji był szerszy kontekst PNP wobec wyzwań stojących przed polską nauką. Członkowie obu gremiów podkreślali, że konieczne jest ukierunkowanie na obszary priorytetowe, nie zapominając przy tym o szerszym ich kontekście i długofalowej polityce w zakresie nauki i szkolnictwa wyższego. Wszystko to przy uwzględnieniu ważnego wątku zmian demograficznych w Polsce, które wpływają na całe środowisko, kwestie podejmowania pracy w obszarze nauki oraz kształcenie.
Zespół do spraw opracowania założeń do nowej ewaluacji jakości działalności naukowej przedstawił KPN efekty prac z kilku wcześniejszych spotkań oraz wskazał nowe kierunki działań w oparciu o obszary, w których toczyły się rozmowy. Dyskusja w Zespole dotyczyła roli i transparentności wyboru jednostki referencyjnej i kwestii liczby N. Najważniejsze ustalenie dotyczyło podtrzymania decyzji o ograniczeniu liczby osiągnięć,

które podlegają ocenie, by przeciwdziałać presji tworzenia dużej liczby dzieł o mniejszej jakości i tzw. punktozie. Zaproponowane rozwiązania będą teraz poddane symulacjom i analizom. Eksperci zgadzają się, że nowo tworzone mechanizmy powinny wspierać rozwój nauki i naukowców oraz zachęcać ich do prowadzenia wysokiej jakości badań naukowych. To w naturalny sposób wyklucza dotychczasowy kierunek, w którym naukowcy i zarządzający byli zorientowani na efektowne sprawozdawanie osiągnięcia, zamiast skupiać się na jego przedmiocie.

***

Zespół ds. nieuczciwych praktyk publikacyjnych

Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego powołał Zespół ds. nieuczciwych praktyk publikacyjnych, który 19 maja po raz pierwszy, pod przewodnictwem wiceministry Karoliny Zioło-Pużuk, zebrał się w siedzibie resortu. Gremium, złożone z jedenastu ekspertek i ekspertów, ma przygotować kierunkowe rekomendacje zmian w systemie oceny jakości działalności naukowej.

Zespół ds. nieuczciwych praktyk publikacyjnych powstał w odpowiedzi na powtarzające się apele środowiska o potrzebie wprowadzenia istotnych zmian w systemie oceny jakości działalności naukowej. Celem działań Zespołu jest przedstawienie wstępnych, kierunkowych rekomendacji usprawnień procesu oceny jakości działalności naukowej. Członkinie i członkowie gremium będą pozostawać ze sobą w roboczym kontakcie również między posiedzeniami, by sprawniej wypracowywać optymalne rozwiązania.

Celem powołania Zespołu jest przede wszystkim analiza aktualnego stanu oraz praktyk publikacyjnych stosowanych w Polsce. Zadaniem Zespołu ekspertów jest możliwie szybkie zidentyfikowanie najważniejszych problemów i wypracowanie rozwiązań, które będzie można wdrożyć na drodze legislacyjnej, aby przeciwdziałać dalszemu rozwojowi i stosowaniu nieuczciwych praktyk.

***

Posiedzenie Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Rada Główna Nauki i Szkolnictwa Wyższego na posiedzeniu w dniu 15 maja przyjęła uchwałę w sprawie dalszych losów konkursu Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza. W opinii Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego kluczowe jest spostrzeżenie, że dla skutecznej realizacji celów IDUB niezbędna jest zmiana kultury instytucjonalnej w uczelni, a nie jedynie punktowe ulepszenia organizacyjne.

W dokumencie zawarto analizę dotychczasowych przepisów oraz propozycje zmian:

1. Zatrzymanie zmian kulturowych poprzez przedwczesne usunięcie uczelni z programu IDUB będzie silnie demotywowało społeczność akademicką do wysiłku w celu wprowadzenia kultury doskonałości. W zgodnej opinii środowisk uczelnianych cofnie ono ambicje prowadzenia doskonałych badań naukowych do stanu gorszego, niż wyjściowy w momencie rozpoczęcia programu IDUB. W rzeczywistości skompromitowana zostanie sama idea podejmowania wysiłku zmian projakościowych w funkcjonowaniu uczelni, zaś wprowadzone już zmiany organizacyjne najprawdopodobniej zostaną odwrócone. Również inni beneficjenci będą tracić przekonanie o trwałości i sensie inicjatywy. Z tego względu należy odejść od obligatoryjnego wykluczenia z inicjatywy IDUB dwóch uczelni – beneficjentów głównych, niezależnie od oceny ich postępów i planów na kolejne lata. Taki mechanizm prowadzi do niezasłużonej kary wykluczenia nawet takich podmiotów, które właściwie
realizują swój plan i potrafią odpowiedzialnie zaplanować jego kontynuację. Co więcej, te podmioty nie mają nawet szansy aplikować do konkursu w kolejnej rundzie, w której mogłyby ewentualnie osiągnąć lepszą ocenę niż konkurenci. Skutkować to będzie w istocie zmarnowaniem wysiłków i inwestycji poczynionych przez te dwie uczelnie, wraz z konsekwencjami opisanymi powyżej. Wykluczenie powinno następować tylko w rezultacie negatywnej oceny końcowej, która mogłaby być obligatoryjnie negatywna w przypadku uzyskania w ewaluacji kategorii C w którejkolwiek ewaluowanej dyscyplinie.

2. Usunięcie obligatoryjnego wykluczenia zapobiegnie także niezdrowej konkurencji głównych beneficjantów programu, którzy zamiast dzielić się pełną wiedzą o metodach osiągania postępów i dobrymi praktykami, są raczej motywowani do utrzymywania ich w tajemnicy przed innymi uczelniami, ponieważ konstrukcja programu ustawia ich w pozycji konkurentów. Wskazana jest taka zmiana przepisów, aby promowały one współpracę głównych beneficjentów, nie zamykając jednocześnie możliwości dołączania do ich grona kolejnych uczelni, a więc odejście od ograniczenia liczby głównych beneficjentów do 10.
3. W wyniku ewaluacji wzrosła liczebność grupy beneficjantów dodatkowych, którzy niejako automatycznie wspierani są kwotą 2% zwiększenia subwencji. Zmienia to proporcje pomiędzy budżetem przeznaczonym dla zwycięzców konkursu, a budżetem dla uczelni których wnioski zostały ocenione gorzej, na korzyść tych ostatnich. Dlatego warto przeanalizować kryteria dostępu do konkursu IDUB, albo przyznawać 2% kwotę zwiększenia tylko tym uczelniom, których plan działania został oceniony powyżej określonego minimum.
4. W celu zapewnienia elastycznego równoważenia celów polityki naukowej państwa (ile uczelni badawczych jest pożądanych) z ograniczeniami budżetowymi można rozważyć przeniesienie z ustawy do rozporządzenia: maksymalnej liczby wyłanianych w nowym konkursie beneficjentów głównych, maksymalnej liczby beneficjentów dodatkowych oraz maksymalnego procentowego (w stosunku do wysokości subwencji w roku referencyjnym) zwiększenia subwencji dla beneficjentów głównych, przy czym ustawa powinna określić wartość minimalną tego ostatniego parametru.
5. Analogicznie, do rozporządzenia można byłoby przenieść ustalanie wskaźnika procentowego zwiększenia subwencji dla beneficjentów dodatkowych w danej edycji konkursu IDUB, ustawowo wskazując tylko minimalne i maksymalne wartości.
6. Mimo że konsolidacja instytucjonalna jest jednym z możliwych działań w ramach IDUB, a w przypadku niektórych uczelni jest pozytywnie oceniana lub wręcz rekomendowana przez zespół ekspertów, przepisy dotyczące IDUB nie są kompatybilne z przepisami dotyczącymi federalizacji uczelni. W szczególności pojawia się ryzyko, że federalizacja mogłaby doprowadzić do utraty statusu beneficjenta głównego i zupełnej utraty finansowania IDUB przez uczelnie wstępujące do federacji. Wymagane byłoby zharmonizowanie tych przepisów.
7. Przygotowanie wniosku w konkursie IDUB wymaga czasu i dobrej znajomości zasad oceniania (zarówno wniosku jak i późniejszej oceny realizacji). Z tego względu wskazane jest możliwie wczesne ogłaszanie konkursu i informacja o wzorze formularza wniosku.

***

Rada do spraw dialogu ze związkami zawodowymi

Rada do spraw dialogu ze związkami zawodowymi została powołana zarządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 19 maja 2025 r.
W dniu 6 czerwca 2025 roku w siedzibie Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Ministra Karolina Zioło-Pużuk wręczyła powołania członkom nowej Rady do spraw dialogu ze związkami zawodowymi.
Na pierwszym, organizacyjnym spotkaniu skupiono się głównie na zaplanowaniu trybu pracy nowo powołanego zespołu. W najbliższym czasie najważniejszym zadaniem Rady będzie opiniowanie nowych propozycji zmian do ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Przewodniczącym Rady ds. dialogu ze związkami zawodowymi został Janusz Szczerba ze Związku Nauczycielstwa Polskiego, którego wybrano w drodze głosowania.
W skład Rady wchodzą przedstawiciele trzech instytucji: Związek Nauczycielstwa Polskiego (Rada ds. Szkolnictwa Wyższego) oraz Forum Związków Zawodowych i NSZZ „Solidarność".
Do zadań Rady ds. dialogu ze związkami zawodowymi należy przede wszystkim:

- Wskazywanie ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, zwanemu dalej „ministrem", propozycji działań mających na celu poprawę sytuacji członków związków zawodowych działających w podmiotach systemu szkolnictwa wyższego i nauki;

– Identyfikowanie i inicjowanie działań podejmowanych w porozumieniu z ministrem, mających na celu zapewnienie godnych warunków pracy w podmiotach systemu szkolnictwa wyższego i nauki;
– Opracowywanie, na polecenie ministra, opinii na temat obowiązujących i projektowanych aktów prawnych dotyczących spraw pracowników zatrudnionych w podmiotach systemu szkolnictwa wyższego i nauki;
– Analizowanie problemów i potrzeb związanych z zatrudnieniem członków związków zawodowych działających w podmiotach systemu szkolnictwa wyższego i nauki.

Rada do spraw dialogu ze związkami zawodowymi składa się z 9 osób. W jej składzie znaleźli się:

1. Grażyna Cebula-Kubat (Forum Związków Zawodowych)
2. Elżbieta Chodzyńska (Forum Związków Zawodowych)
3. Bogusław Dołęga (NSZZ „Solidarność")
4. Joanna Lisok (NSZZ „Solidarność")
5. Robert Litwiński (Forum Związków Zawodowych)
6. Mateusz Przygoda (ZNP)
7. Janusz Szczerba (ZNP) – przewodniczący
8. Dominik Szczukocki (NSZZ „Solidarność")
9. Tatiana Wrocławska (ZNP)

Kolejne posiedzenie Rady zaplanowano na 8 lipca 2025 roku.

***

Wzmocnienie transferu wiedzy i technologii w ewaluacji nauki

Zespół ds. wzmocnienia transferu wyników badań naukowych 13 czerwca 2025 r. przekazał pierwszą rekomendację, wskazującą na konieczność zwiększenia znaczenia procesów komercjalizacji w systemie ewaluacji dorobku naukowego. Dokument został przygotowany dla Zespołu ds. opracowania założeń do nowego modelu ewaluacji działalności naukowej.

W rekomendacji podkreślono, że kwestia uwzględnienia zmiennych związanych z transferem wiedzy i technologii w procesie ewaluacji podmiotów naukowych jest od wielu lat przedmiotem analiz i debat w środowisku akademickim.

Rekomendacja podkreśla potrzebę zmian w następujących obszarach:

– Premiowanie patentów, które są przedmiotem komercjalizacji i wdrożeń;
– Premiowanie patentów zagranicznych, jak i zgłoszeń patentowych, które są procedowane w trybie PCT, a które spełniają określone jakościowe warunki;
– Nowe przeliczniki przychodów z komercjalizacji;
– Oddzielne punktowanie przychodów ze sprzedaży i licencjonowania praw własności intelektualnej i za świadczenie usług B+R;
– Zmiana proporcji wag poszczególnych kryteriów w zależności od ewaluowanej dziedziny nauki;
– Nadanie praktycznego wymiaru ocenie wpływu społeczno-gospodarczego.

Rekomendacja została przekazana do Zespołu ds. opracowania założeń do nowego modelu ewaluacji jakości działalności naukowej, nadzorowanego przez Karolinę Zioło-Pużuk, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Zespół ten odpowiada za przygotowanie założeń do nowego modelu ewaluacji jakości działalności naukowej w ramach współpracy między poszczególnymi gremiami doradczymi.

Najbliższe posiedzenie Zespołu ds. wzmocnienia transferu wyników badań naukowych, nad którego pracą czuwa wiceminister Maria Mrówczyńska, poświęcone będzie działalności i perspektywie kadr odpowiedzialnych za transfer technologii. Równolegle od maja Zespół koncentruje się na opracowaniu rekomendacji, których celem jest rozwiązanie konkretnych problemów z zakresu transferu wyników badań naukowych wskazywanych przez resort jako priorytetowe.

Powołana z końcem kwietnia przez ministra Marcina Kulaska grupa składa się z 17 ekspertek i ekspertów reprezentujących różnorodne perspektywy styku nauki i jej otoczenia gospodarczego, tj. naukowców, przedsiębiorców, specjalistów ds. komercjalizacji czy badaczy tej problematyki.

Liderzy polskiej nauki – młodzi naukowcy wyróżnieni przez NCBR

54 młodych naukowców – z łącznym dofinansowaniem w wysokości 97,5 mln zł na autorskie projekty badawcze – to wyniki jubileuszowej, XV już edycji programu LIDER, realizowanego przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju ze środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Na uroczystej Gali laureatki i laureaci programu otrzymali pamiątkowe dyplomy i symboliczne czeki z rąk ministra nauki i szkolnictwa wyższego dr. inż. Marcina Kulaska, wiceministra prof. dr. hab. inż. Marka Gzika, wiceminister prof. dr hab. inż. Marii Mrówczyńskiej oraz dyrektora NCBR, prof. dr. hab. inż. Jerzego Małachowskiego.

Co roku zostaje wyłonionych kilkadziesiąt utalentowanych badaczek i badaczy u progu kariery naukowej. W tym roku o wsparcie NCBR aplikowało 392 badaczy. W toku oceny eksperckiej do dofinansowania wybrano 54 najlepszych projektów. Zdecydowaną większość z nich stanowią projekty z zakresu nauk inżynieryjnych i technicznych. Pozostałe specjalności zwycięzców to nauki medyczne i o zdrowiu, rolnicze, przyrodnicze, humanistyczne i społeczne.
Średnia kwota dofinansowania pojedynczego projektu w konkursie to 1,74 mln zł. Najlepiej ocenionym projektem w XV edycji programu LIDER był „WoodBeamFire – Technologia wzmacniania belek stropowych z otworami, zapewniająca wysoką odporność ogniową wraz z metodą detekcji ich defektów", zgłoszony przez dr inż. Agnieszkę Wdowiak-Postulak. Będzie go realizowała na Politechnice Świętokrzyskiej.

***

Ministerialne Forum Debaty Akademickiej: Nowe rozwiązania dla dobrostanu w szkolnictwie wyższym i nauce

Ponad 100 ekspertów, liderów uczelni i naukowców spotkało się 16 czerwca 2025 r. w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego podczas czwartego sympozjum z cyklu „Ministerialne Forum Debaty Akademickiej". Hasło: „Architektura systemu szkolnictwa wyższego i nauki i jej wpływ na dobrostan – w poszukiwaniu optymalizacyjnych rozwiązań projakościowych" wyznaczyło kierunek debaty, która ma realnie zmieniać polskie uczelnie i instytuty badawcze.
Pod przewodnictwem ministry Karoliny Zioło-Pużuk uczestnicy forum skupili się na konkretnych, często pionierskich inicjatywach, które mogą przyczynić się do poprawy dobrostanu psychicznego i warunków pracy wszystkich osób związanych z nauką i szkolnictwem wyższym w Polsce. Dyskusje dotyczyły m.in. systemowych rozwiązań wspierających zdrowie psychiczne, przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu oraz budowania środowiska sprzyjającego rozwojowi i innowacjom. Szczególny nacisk położono na praktyczne rozwiązania wspierające dobrostan psychiczny studentów, doktorantów, naukowców i pracowników administracyjnych.
Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego deklaruje kontynuację działań na rzecz wdrażania systemowych zmian projakościowych, które realnie wpłyną na poprawę jakości życia i pracy na polskich uczelniach i w instytucjach naukowych.

Problematyka stopni naukowych w orzecznictwie sądów administracyjnych – Stopień doktora

W praktyce akademickiej istotną rolę odgrywają stopnie naukowe i odpowiadające im stopnie w zakresie sztuki. Mimo iż ustawodawca odszedł od mechanizmu tzw. rotacji, która wymuszała w poprzednim stanie prawnym uzyskiwanie przez nauczycieli akademickich kolejnych stopni w określonym czasie, to jednak stopnie naukowe nadal odgrywają ważną rolę w awansie zawodowym naukowców, uprawniając do zajmowania określonych stanowisk w hierarchii akademickiej i naukowej. Szczególną rolę odgrywa stopień doktora – pierwszy stopień, niejako wprowadzający kandydata do „świata uczonych". Interesujące wnioski można wyprowadzić z analizy orzecznictwa sądowego w sprawach, w których przed właściwymi organami (senatami, radami naukowymi) zapadły rozstrzygnięcia odmowne, utrzymane następnie przez organ odwoławczy – Radę Doskonałości Naukowej (RDN) i jej poprzedniczkę – Centralną Komisję ds. Stopni i Tytułów (CK).

Obowiązująca ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, tekst jednolity: Dz.U. z 2024 r. poz. 1571 ze zm.; dalej: p.s.w.n.) poświęca stosunkowo mało uwagi stopniom naukowym i stopniom w zakresie sztuki. Wprawdzie zagadnienia te obejmuje dział V ustawy, zatytułowany „Stopnie i tytuł w systemie szkolnictwa wyższego i nauki", zawierający artykuły od 177 do 240, to jednak trzeba mieć na względzie, że stricte problematyce nadawania stopnia doktora (z pominięciem kwestii szkół doktorskich) poświęcono w zasadzie tylko oddział 1 rozdziału 2, tj. art. od 185 do 197 oraz oddział 3 rozdziału 2, tj. art. od 217 do 217c, a zatem łącznie jedynie 13 artykułów. Normy te uzupełnia jeszcze 8 artykułów (od 177 do 184) zawartych w rozdziale 1, zawierających przepisy ogólne – wspólne dla problematyki stopni i tytułu.

W miejsce uchylonej delegacji ustawowej do wydania przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego rozporządzenia, które do roku 2018 określało jednolicie szczegółowy tryb i warunki przeprowadzania czynności w przewodzie doktorskim, w postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora (art. 31 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki, tekst jednolity: Dz.U. z 2017 r. poz. 1789), ustawodawca przewidział obecnie obowiązek określenia sposobu postępowania w sprawie nadania stopnia doktora przez senat albo radę naukową. Taka dekoncentracja i dewolucja kompetencji ma ten skutek, że w każdej jednostce uprawnionej do nadawania stopnia doktora mogą obowiązywać nieco inne regulacje proceduralne. Utrudnia to porównywanie działalności poszczególnych organów, a także zmniejsza znaczenie orzecznictwa sądowego, gdyż wymaga każdorazowego analizowania, czy może ono mieć odniesienie do postępowania toczącego się przed innym organem (senatem innej uczelni albo radą naukową innej jednostki).

Główną przesłanką nadania stopnia w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora jest przedstawienie i obronienie przez kandydata rozprawy doktorskiej, która – przygotowana pod opieką promotora lub promotorów, a niekiedy także promotora pomocniczego – powinna spełniać wymagania wyszczególnione w art. 187 ust. 1 i 2 p.s.w.n., tj.: 1) prezentować ogólną wiedzę teoretyczną kandydata w dyscyplinie albo dyscyplinach oraz umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy naukowej lub artystycznej, a także 2) stanowić oryginalne rozwiązanie problemu naukowego, oryginalne rozwiązanie w zakresie zastosowania wyników własnych badań naukowych w sferze gospodarczej lub społecznej albo oryginalne dokonanie artystyczne.

Wydaje się, że w przypadku stopnia doktora zasadniczą podstawą do odmowy jego nadania może być uznanie przez uprawnione gremium (senat, radę naukową lub komisję doktorską), że przedstawiona rozprawa

(opracowanie) nie ma charakteru oryginalnego, co wykazywać można poprzez przytoczenie wcześniejszych źródeł, w których przedstawiono analogiczne (podobne) rozwiązanie problemu. Może nią być również niesamodzielność, która ujawni się w toku publicznej obrony, gdy kandydat nie będzie umiał w sposób zadowalający odpowiedzieć na pytania ściśle związane z przedstawionym osiągnięciem.

W kwestii oceny jakości naukowej rozprawy istotną rolę odgrywają recenzje, których sporządzenie powinno się powierzyć trzem specjalistom. Warunkiem dopuszczenia do obrony jest uzyskanie pozytywnych recenzji rozprawy od co najmniej dwóch recenzentów, a także spełnienie dodatkowych wymagań, które może określić podmiot doktoryzujący (art. 186 ust. 1 pkt 5 w związku z art. 192 ust. 3 p.s.w.n.). Postanowienie o odmowie dopuszczenia do obrony jest zaskarżalne zażaleniem do RDN (art. 191 ust. 2 p.s.w.n.), wnoszonym za pośrednictwem organu, który wydał postanowienie, w terminie 7 dni od daty jego doręczenia wraz z uzasadnieniem (art. 141 § 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego, tekst jednolity: Dz.U. z 2024 r. poz. 571; dalej: k.p.a. w związku z art. 178 ust. 3 p.s.w.n.).

W analogicznym trybie zaskarżalne będzie również postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania w sprawie nadania stopnia doktora. Tego rodzaju akt zostanie wydany, jeżeli osoba, która złożyła wniosek o wszczęcie postępowania, nie spełnia wymagań wstępnych w zakresie posiadania stosownego tytułu zawodowego, uzyskania efektów uczenia się, posiadania opublikowanego artykułu naukowego, czy też nie spełnia dodatkowych wymagań określnych przed podmiot doktoryzujący (art. 189 ust. 2 p.s.w.n.).

Z kolei decyzja o odmowie nadania stopnia doktora będzie zaskarżalna odwołaniem, które wnosi się do RDN za pośrednictwem organu, który ją wydał, w terminie 30 dni od dnia doręczenia tej decyzji wraz z uzasadnieniem (art. 193 ust. 1 i 2 p.s.w.n. w związku z art. 127 § 1 i 2 i art. 129 § 1 k.p.a. w związku z art. 178 ust. 3 p.s.w.n.).

RDN jest nietypowym organem odwoławczym, gdyż nie ma możliwości merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy nadania stopnia doktora we własnym zakresie – może jedynie utrzymać w mocy zaskarżoną decyzję odmowną albo uchylić ją i przekazać sprawę do ponownego rozpatrzenia organowi uprawnionemu tego samego albo innego podmiotu doktoryzującego (art. 193 ust. 4 p.s.w.n.). Stałą praktyką RDN jest powoływanie w postępowaniu odwoławczym własnych recenzentów, których zadaniem jest nie tylko ponowne zrecenzowanie rozprawy doktorskiej, lecz również ocena postępowania przed organem I instancji oraz zarzutów podniesionych w odwołaniu (por. § 4 ust. 4 i 7, § 8 ust. 1 pkt 9, § 9 ust. 2 pkt 3 i § 20 Statutu RDN z 2019 r.).

Decyzja RDN może być zaskarżona do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z powodu jej niezgodności z prawem. Zgodnie z art. 1 § 1 i 2 ustawy z dnia 25 lipca 2022 r. – Prawo o ustroju sądów administracyjnych (tekst jednolity: Dz.U. z 2024 r. poz. 1267) „sądy administracyjne sprawują wymiar sprawiedliwości przez kontrolę działalności administracji publicznej (...)", przy czym kontrola ta, „(...) sprawowana jest pod względem zgodności z prawem, jeżeli ustawy nie stanowią inaczej". W orzecznictwie sądowym wypracowano pewien model kontroli spraw stopni naukowych, który jest przedstawiany następująco: „(...) postępowanie w sprawach o nadanie tytułu naukowego oraz stopni naukowych cechuje odrębność związana ze specyfiką tych spraw. Wynika stąd ograniczony zakres kontroli sądu administracyjnego, który nie jest uprawniony do merytorycznej kontroli recenzji stanowiących podstawę decyzji Rady Doskonałości Naukowej. Sąd nie dokonuje także merytorycznej oceny dorobku naukowego osoby ubiegającej się o uzyskanie [stopnia lub tytułu] oraz tego, czy posiada ona odpowiednie osiągnięcia naukowe etc. Sąd administracyjny nie jest również uprawniony do rozwiązywania merytorycznych sporów powstałych w świecie nauki. Kontrola sądu administracyjnego ogranicza się zatem jedynie do stwierdzenia, czy w postępowaniu przed RDN nie doszło do naruszenia norm postępowania wynikających z przepisów ustawy [p.s.w.n.] oraz regulacji zawartych w statucie RDN, a także odpowiednio stosowanych przepisów k.p.a. [...]. Jednocześnie, przyjmuje się, że sąd administracyjny nie stanowi forum toczenia dyskusji naukowych, ścierania się różnych poglądów, teorii naukowych, czy też polemiki z konkluzjami RDN, a jest jedynie miejscem kontroli działalności instytucji państwowej pod względem zgodności z prawem" (wyrok WSA w Warszawie z dnia 7 września 2022 r., sygn. akt II SA/Wa 2752/21).

W tej sytuacji przedmiotem sądowej kontroli działalności administracji w sprawach dotyczących stopni naukowych powinna być drobiazgowa kontrola przestrzegania przez organy procedur, w tym szczególnie przestrzegania zasad ogólnych k.p.a., których stosowania w postępowaniu w sprawach stopni naukowych żaden przepis nie wyklucza. Skargi wnoszone do sądów administracyjnych przez doktorantów – bez względu na ich poziom merytoryczny, który właśnie z uwagi na nietypowość zagadnień jest bardzo zróżnicowany – powinny inicjować kontrolę wychodzącą poza granice skargi, prowadzącą do oceny, czy w postępowaniu zapewniono zasadę sprawiedliwości proceduralnej. Sądzenie w tych sprawach nie może się sprowadzać do mechanicznego odtwarzania utrwalonych schematów myślowych i stereotypowych stwierdzeń, odnośnie do „specyfiki postępowania" i „wyjątkowości organów", których dotyczy kontrola sądowa.

Jak trafnie zauważył przed laty Prof. Janusz Łętowski (1939-1999): „Rzecz ciekawa, ale nawet dziś można obserwować sytuacje, gdy uczelniane rady z pewnym zdziwieniem dowiadują się, iż nadając na przykład stopień naukowy, wydają decyzje administracyjne, a skoro tak, obowiązane są do przestrzegania pewnych proceduralnych przepisów i to również tych, które dają konkretne uprawnienia stronom (a więc kandydatom)" (J. Łętowski, Ambicje przed sądem. O orzecznictwie sądowym w sprawach stopni naukowych, [w:] Gospodarka – administracja – samorząd, red. H. Olszewski, B. Popowska, Poznań 1997, s. 295).

Poniżej kilka tez z wybranych prawomocnych orzeczeń sądów administracyjnych. Z uwagi na długotrwałe postępowania przed RDN oraz przed sądami, jest jeszcze niewiele prawomocnych wyroków, wydanych w sprawach wszczętych pod rządami obecnie obowiązującej p.s.w.n., wszczętych po 30 września 2019 r. Stąd też przytoczono także tezy z wybranych orzeczeń, odnoszących się do spraw wszczętych do 30 kwietnia 2019 r., prowadzonych na podstawie poprzedniej u.s.n., w takich aspektach, które w obecnym stanie prawnym nie uległy znaczącej zmianie.

1. Wyłączenie promotora z udziału w głosowaniach w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora – wyrok WSA w Warszawie z 27 marca 2024 r., sygn. akt VII SA/Wa 186/24

Rozstrzygając sprawę decyzją, wydaną na podstawie art. 193 ust. 4 p.s.w.n., zgodnie z którym po rozpatrzeniu odwołania, w terminie nie dłuższym niż 6 miesięcy, RDN utrzymuje w mocy zaskarżoną decyzję albo uchyla ją i przekazuje sprawę do ponownego rozpatrzenia organowi, o którym mowa w art. 178 ust. 1, tego samego albo innego podmiotu doktoryzującego, RDN skorzystała z przewidzianej zacytowanym przepisem kompetencji do uchylenia zaskarżonej decyzji i przekazania sprawy do ponownego rozpatrzenia właściwemu organowi tego samego podmiotu doktoryzującego. Stwierdzić należy, że choć przesłanek do wydania tego rodzaju swoistej decyzji kasacyjnej powołany przepis p.s.w.n. nie wskazuje, jednakże uznać trzeba, że powinien znaleźć on zastosowanie m.in. w przypadku stwierdzenia przez RDN uchybień proceduralnych organu podmiotu doktoryzującego. Tego rodzaju uchybienie na gruncie tej sprawy stwierdził organ odwoławczy podnosząc, że od głosowania oraz od udziału w postępowaniu w sprawie nadania skarżącemu stopnia doktora na podstawie art. 27 § 1 w zw. z art. 24 § 1 pkt 4 k.p.a. w zw. z art. 178 ust. 3 p.s.w.n. powinien być wyłączony promotor doktoranta.

Ustawowym zadaniem promotora jest sprawowanie opieki naukowej nad przygotowaniem rozprawy doktorskiej (art. 190 ust. 1 p.s.w.n.). Mając na uwadze, że promotorowi przysługuje jednorazowe wynagrodzenie w wysokości 83%, które jest wypłacane po zakończeniu postępowania w sprawie nadania stopnia doktora, ale jedynie w przypadku, gdy w wyniku postępowania stopień zostanie nadany (art. 184 ust. 1 i 2 p.s.w.n.), Sąd aprobująco odnosi się do stanowiska RDN, wedle którego promotor podlega wyłączeniu od udziału w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora na mocy art. 27 § 1 k.p.a., aczkolwiek nie w związku z art. 24 § 1 pkt 4 k.p.a., jak przyjęła RDN, lecz w związku z art. 24 § 1 pkt 1 k.p.a., zgodnie z którym wyłączeniu podlega członek organu kolegialnego w sprawie, w której jest stroną albo pozostaje z jedną ze stron postępowania w takim stosunku prawnym, że wynik sprawy może mieć wpływ na jego prawa lub obowiązki.

2. Zakres sądowej kontroli nieprzyjęcia publicznej obrony rozprawy doktorskiej i odmowy nadania stopnia naukowego doktora – Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 23 kwietnia 2025 r., sygn. akt III OSK 410/22

O ile w postępowaniu prowadzonym przez radę wydziału przeprowadza się przewód doktorski przed powołaną komisją doktorską, o tyle w postępowaniu odwoławczym prowadzonym przez CK nie ma miejsca sytuacja ponowienia procedury przewodu doktorskiego, a więc nie może nastąpić powołanie kolejnej „odwoławczej" komisji doktorskiej i ponowne sporządzanie recenzji w przewodzie doktorskim.

Nie mają w postępowaniu przed CK zastosowania te przepisy k.p.a., które nakazują ustalanie okoliczności sprawy na podstawie całokształtu materiału dowodowego (art. 80 k.p.a.) lub dopuszczeniu jako dowód wszystkiego, co może przyczynić się do wyjaśnienia sprawy (art. 75 § 1 k.p.a.). Sam ustawodawca zdecydował, że ocena rozprawy doktorskiej następuje na podstawie sporządzonych recenzji, a nie np. wyjaśnień doktoranta, a ocena przebiegu samej obrony doktoratu – na podstawie protokołu z tej obrony. Nie stosuje się wprost także art. 77 § 1 k.p.a.

Sąd administracyjny w ramach swojej kognicji nie jest uprawniony do oceniania, czy osoba ubiegająca się o uzyskanie stopnia naukowego doktora zawarła w swojej rozprawie doktorskiej oryginalne rozwiązanie problemu naukowego lub też wykazała się ogólną wiedzą teoretyczną i umiejętnością prowadzenia pracy naukowej. W ramach postępowania sądowego także nie dochodzi do oceny trafności opinii recenzentów w aspekcie dorobku naukowego kandydata i wartości naukowej przedstawionej rozprawy doktorskiej pracy.

W zakresie kognicji sądu administracyjnego pozostaje wyłącznie zbadanie, czy w toku przewodu doktorskiego nie doszło do naruszenia trybu postępowania określonego przepisami ustawy o stopniach naukowych w sposób mogący mieć wpływ na wynik sprawy. Innymi słowy, sąd administracyjny bada aspekty formalne postępowania administracyjnego sprowadzające się do tego, czy w postępowaniu przed organami obu instancji były zachowane podstawowe reguły proceduralne dotyczące postępowania w sprawach stopni naukowych i tytułów naukowych.

Zgodnie z art. 29 ust. 1 u.s.n. w postępowaniach dotyczących nadania stopnia doktora i doktora habilitowanego albo tytułu profesora oraz nadania, ograniczenia, zawieszenia i pozbawienia uprawnienia do nadawania tych stopni w zakresie nieuregulowanym w ustawie stosuje się odpowiednio przepisy k.p.a. Odpowiednie stosowanie przepisów k.p.a. w sprawach o nadanie stopnia naukowego ma ścisły związek ze specyfiką postępowań poprzedzających podejmowanie przez właściwe jednostki organizacyjne uchwał w tych sprawach. Zasadę zawartą w art. 29 ust. 1 ww. ustawy należy rozumieć w ten sposób, że w omawianych sprawach przepisy k.p.a. mają zastosowanie tylko w kwestiach nieuregulowanych w ustawie o stopniach naukowych i jest to tylko zastosowanie odpowiednie.

3. Brak możliwości udziału doktoranta w posiedzeniach organów i polemizowania z recenzentami – Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 23 kwietnia 2010 r., sygn. akt I SA/Wa 28/10

W postępowaniu o nadanie stopnia naukowego doktora udział doktoranta jest ograniczony jedynie do składania środków prawnych (wniosku o wszczęcie przewodu doktorskiego, odwołania o odmownych uchwał podejmowanych w przewodzie doktorskim, skargi do sądu administracyjnego na decyzję CK). Przepisy ustawy nie przewidują bowiem udziału doktoranta w posiedzeniach rady wydziału uczelni, czy organów CK, na których podejmowane są uchwały w przewodzie doktorskim, ani w innych czynnościach podejmowanych przez te organy. Osoba ubiegająca się o nadanie stopnia naukowego doktora nie ma więc możliwości toczenia sporu z recenzentami przewodu doktorskiego odnośnie do tego, czy przedłożona rozprawa doktorska stanowi oryginalne dzieło naukowe i czy wykazuje odpowiedni poziom ogólnej wiedzy teoretycznej kandydata w danej dziedzinie naukowej oraz umiejętność samodzielnego prowadzenia przez niego pracy naukowej.

4. Ujawnienie plagiatu w rozprawie doktorskiej przed nadaniem stopnia doktora – Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 7 grudnia 2010 r., sygn. akt I SA/Wa 1203/10

W przypadku, gdy po podjęciu uchwały o przyjęciu publicznej obrony rozprawy doktorskiej, a przed podjęciem uchwały w przedmiocie nadania stopnia naukowego doktora pojawiły się wątpliwości co do spełnienia przez rozprawę doktorską wymogów z art. 13 ust. 1 u.s.n., organ winien z urzędu zawiesić postępowanie administracyjne do czasu uprawomocnienia się orzeczenia w sprawie karnej.

W sytuacji, gdy organ pierwszej instancji przez podjęciem uchwały uznał rozprawę doktorską skarżącego za dzieło noszące znamiona plagiatu, winien zawiesić postępowanie administracyjne na podstawie art. 97 § 1 pkt 4 k.p.a., a następnie – mając na uwadze przepisy art. 100 § 1 k.p.a. w zw. z art. 304 § 2 Kodeksu postępowania karnego – zawiadomić prokuratora lub Policję o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu (z przepisu art. 115 ust. 1 w zw. z art. 122 ustawy o prawie autorskim... nie wynika, aby określony w tym przepisie czyn przestępny był ścigany z oskarżenia prywatnego). W opinii składu orzekającego w niniejszej sprawie prawomocne orzeczenie zapadłe w toku postępowania przygotowawczego stanowi dla rozpatrzenia sprawy o nadanie stopnia naukowego doktora tzw. zagadnienie wstępne, o którym mowa w art. 97 § 1 pkt 4 k.p.a. Z przepisu art. 297 k.p.k. wynika bowiem, że postępowanie przygotowawcze winno dać odpowiedź na pytanie, czy doktorant popełnił zarzucany mu czyn zabroniony, czy stanowi on przestępstwo oraz jakie były okoliczności jego popełnienia. Prawomocne postanowienie organu ścigania oraz treść uzasadnienia orzeczenia pozwoli z kolei na wyjaśnienie i ocenę przez Radę Wydziału jednej z koniecznych przesłanek nadania stopnia naukowego doktora, tj. ustalenie czy doktorant przedstawił i obronił rozprawę doktorską, a więc pracę stanowiącą oryginalne rozwiązanie problemu naukowego, wskazującą na umiejętność samodzielnego prowadzenia przez skarżącego pracy naukowej (art. 12 ust. 1 pkt 3 w zw. z art. 13 ust. 1 ustawy).

5. Nieprzedstawienie w całości recenzji podczas obrony rozprawy doktorskiej – Wyrok Naczelnego Sadu Administracyjnego z dnia 19 listopada 2024 r., sygn. akt III OSK 5429/21

Wprawdzie zgodnie z § 8 ust. 2 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 30 października 2015 r. w sprawie szczegółowego trybu i warunków przeprowadzania czynności w przewodzie doktorskim, w postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora (Dz. U. z 2015 r. poz. 1842), podczas obrony kandydat przedstawia główne założenia i wyniki rozprawy doktorskiej, a następnie recenzenci przedstawiają swoje recenzje, to jednak ograniczenie przedstawienia recenzji do podstawowych zagadnień lub konkluzji w okolicznościach tej sprawy nie stanowiło istotniejszej wadliwości. Recenzenci przedstawili konkluzje swoich recenzji, formułując je jako pozytywne co do samej rozprawy doktorskiej. W tej sprawie to nie recenzje recenzentów doprowadziły do podjęcia uchwały o odmowie nadania skarżącej kasacyjnie stopnia doktora w dyscyplinie prawo, ale ocena przebiegu samej publicznej obrony rozprawy doktorskiej, a w szczególności oceny odpowiedzi na pytania członków komisji doktorskiej. Nie można uznać, aby brak odczytania lub przedstawienia przez recenzentów całych recenzji, a jedynie skupienie się na ich konkluzjach stanowiło w tej sprawie takie naruszenie postępowania, które mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy, tj. aby dawało podstawy do innego zakończenia postępowania w przewodzie doktorskim.

Przytoczone przykładowe tezy z orzeczeń sądów administracyjnych, odnoszące się do procedury nadawania stopnia doktora, mogą być pomocne zarówno dla członków organów kolegialnych, uczestniczących w postępowaniach, jak i dla osób niezadowolonych z zapadłych w ich sprawach rozstrzygnięć.

Paweł Sobotko

Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

Wydział Prawa i Administracji

Stan prawny na dzień 20 czerwca 2025 r.

ROCZNICE

48. rocznica śmierci Stanisława Pyjasa

fot. arch. IPN

48 lat temu, 7 maja 1977 roku w Krakowie zginął Stanisław Pyjas, student Uniwersytetu Jagiellońskiego i współpracownik Komitetu Obrony Robotników (KOR). Okoliczności jego śmierci do dziś nie zostały w pełni wyjaśnione.

Ciało Stanisława Pyjasa zostało znalezione rankiem 7 maja 1977 r. w bramie kamienicy przy ul. Szewskiej 7 w Krakowie. Według środowisk opozycyjnych śmierć studenta była skutkiem pobicia, dokonanego przez funkcjonariuszy Służby Bezpieczeństwa. Władze twierdziły, iż spadł ze schodów.

Pyjas i jego koledzy znani byli krakowskiej Służbie Bezpieczeństwa z działalności opozycyjnej, m.in. ze współpracy z Komitetem Obrony Robotników. Jego śmierć wstrząsnęła środowiskiem akademickim Krakowa i była szeroko komentowana w całej Polsce. Pogrzeb Pyjasa odbył się 10 maja 1977 r. w Gilowicach. Doszło do masowych demonstracji studenckich, wzywano do bojkotu juwenaliów, a 15 maja 1977 r. powołano Studencki Komitet Solidarności, który stał się wówczas główną inicjatywą opozycyjną Krakowa.

Rodzina i przyjaciele Pyjasa od początku śledztwa twierdzili, że za jego śmiercią stoi Służba Bezpieczeństwa. Przypominano o anonimach z wyzwiskami i pogróżkami, które on i inne osoby z jego otoczenia otrzymali parę tygodni przed śmiercią. W ocenie Bronisława Wildsteina, przyjaciela zmarłego, ciało, które udało mu się obejrzeć w prosektorium, nosiło ślady pobicia. Kolejnym argumentem za sprawczym działaniem SB była śmierć innego studenta: Stanisława Pietraszki.

Śledztwo w sprawie śmierci Pyjasa, umorzone w PRL, zostało wznowione w 1991 r. Później było jeszcze kilkakrotnie podejmowane i umarzane z powodu niemożności wykrycia sprawców. W końcu zajęli się nim prokuratorzy Instytutu Pamięci Narodowej. Miało to rozwiać wątpliwości dotyczące teorii mówiącej o zabójstwie opozycjonisty strzałem w głowę. Biegli po badaniach nie potwierdzili tej wersji.

Postanowieniem prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego z dnia 21 września 2006 r. za wybitne zasługi dla niepodległości Rzeczypospolitej Polskiej, za działalność na rzecz przemian demokratycznych w kraju Stanisław Pyjas został pośmiertnie odznaczony Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski.

Kwiaty z tej okazji złożono nie tylko przy ul. Szewskiej, w miejscu znalezienia zwłok zamordowanego Stanisława Pyjasa (fot. solidarnosc.krakow.pl), ale też pod upamiętniającym to wydarzenie obeliskiem stojącym przed akademikiem „Żaczek", przy al. 3 Maja, gdzie mieszkał podczas studiów.

Przedstawiciele Zarządu Regionu Małopolskiego NSZZ „Solidarność" złożyli kwiaty i zapalili znicze, upamiętniając rocznicę zamordowania Stanisława Pyjasa. Przewodniczący Regionu Tomasz Zaborowski, oddając hołd ofierze SB sprzed 48 lat podkreślił, że utworzona po tej tragedii pierwsza niezależna od władz PRL organizacja studencka Studencki Komitet Solidarności była pierwszą organizacją noszącą w swej nazwie słowo „Solidarność".

80. rocznica zakończenia II wojny światowej

8 maja 1945 r. oficjalnie zakończyła się II wojna światowa. Wtedy wszedł w życie podpisany dzień wcześniej akt bezwarunkowej kapitulacji III Rzeszy Niemieckiej. Dokument ten oficjalnie zakończył II wojnę światową w Europie.

Podczas obchodów 80. rocznicy zakończenia II wojny światowej Prezydent RP Andrzej Duda podkreślił, że „Świat potrzebuje dzisiaj pokoju. Rosyjska agresja na Ukrainę, konflikt na Bliskim Wschodzie, starcia między Indiami a Pakistanem. Żyjemy ponownie w niebezpiecznych czasach".

Prezydent zwrócił uwagę, że dla naszego kraju koniec II wojny światowej nie oznaczał upragnionej wolności. „Przyniósł nową niewolę – komunistyczną. Polska znalazła się za żelazną kurtyną. Dlatego dzisiaj w wolnej i suwerennej Polsce pamiętamy i wyciągamy wnioski. Robimy wszystko co tylko możliwe, by Polska była silna i bezpieczna. Siłą naszej armii, ale też siłą naszych sojuszy" – podkreślił.

***

90. rocznica śmierci Marszałka Józefa Piłsudskiego

12 maja 1935 roku zmarł Józef Piłsudski, który urodził się 5 grudnia 1867 r. Przyszły Naczelnik Państwa uczył się, wraz z bratem Bronisławem, w gimnazjum w Wilnie. W 1885 r. rozpoczął studia w Charkowie. Zaangażował się wtedy w działalność rewolucyjną. Dwa lata później został aresztowany i skazany na 5 lat zesłania na Syberię. Po powrocie z zesłania zaangażował się w działalność Polskiej Partii Socjalistycznej, w której szybko zajął jedno ze stanowisk kierowniczych.

Po wybuchu I wojny światowej w lipcu 1914 r. J. Piłsudski i jego otoczenie przystąpili do formowania Legionów Polskich mających walczyć o niepodległość Polski u boku armii austro-węgierskiej. Legiony wzięły udział w walkach na terenie Królestwa Polskiego, w Karpatach Wschodnich oraz na Wołyniu. W grudniu 1916 r. Piłsudski został członkiem Tymczasowej Rady Stanu, który miał być organem reprezentującym polskie interesy przed władzami Państw Centralnych. W następnym roku „Ziuk" doprowadził do kryzysu przysięgowego w szeregach dwóch brygad legionowych. Następstwem tego wydarzenia było rozwiązanie tych formacji oraz aresztowanie Piłsudskiego 22 lipca 1917 roku. Niemcy uwięzili go w twierdzy w Magdeburgu.

Rada Regencyjna 10 listopada 1918 r. przekazała mu dowództwo nad formowanym Wojskiem Polskim, a 14 listopada 1918 r. przekazała Piłsudskiemu również władzę zwierzchnią w Królestwie Polskim, którą miał dzierżyć do momentu powołania rządu narodowego. Od 22 listopada 1918 r. do 11 grudnia 1922 roku pełnił on funkcję Tymczasowego Naczelnika Państwa.

Piłsudski odegrał ważną rolę podczas wojny polsko-sowieckiej 1919-1920. Był głównym pomysłodawcą i wykonawcą manewru znad rzeki Wieprz w sierpniu 1920 r., który doprowadził do zwycięstwa nad Armią Czerwoną pod Warszawą.

W 1922 r. Piłsudski wycofał się z polityki. Nadal jednak śledził to, co się działo w Polsce i za granicą. W maju 1926 r. zdecydował się na demonstrację siły, chcąc wymusić na prezydencie Stanisławie Wojciechowskim odwołanie rządu Wincentego Witosa. Zebranie 12 maja w podwarszawskim Rembertowie wiernych sobie oddziałów wojskowych doprowadziło do początku trzydniowych walk z siłami wiernymi prezydentowi i radzie ministrów – wydarzenia te przeszły do historii jako „przewrót majowy". Zakończyły się one pełnym zwycięstwem Piłsudskiego. Choć nie przejął władzy dyktatorskiej, to od 1926 r. w Polsce rządziła tzw. sanacja, czyli ugrupowania lojalne wobec byłego Naczelnika Państwa.

Józef Piłsudski zmarł 12 maja 1935 roku. Jego serce złożono w grobie jego matki Marii na Cmentarzu na Rossie w Wilnie, a ciało spoczęło w krypcie pod Wieżą Srebrnych Dzwonów na Wawelu.

***

108. rocznica objawień w Fatimie

13 maja 1917 roku w dolinie Cova da Iria Matka Boża po raz pierwszy objawiła się trojgu pastuszkom w Fatimie. To nie była zwykła wizja — to było wezwanie z Nieba.
Objawienia fatimskie od początku poruszały serca i budziły emocje. Obok obojętności i sceptycyzmu pojawiły się akty nienawiści: zniszczono kapliczkę, ścięto dąb, na którym Maryja się ukazywała. A jednak — mimo wszystko — orędzie z Fatimy przetrwało.

***

105. rocznica urodzin św. Jana Pawła II

18 maja 1920 roku w Wadowicach urodził się Karol Wojtyła, późniejszy papież św. Jan Paweł II. Każdego roku, od śmierci, w wielu miastach Polski odbywają się uroczystości upamiętniające datę urodzin Wielkiego Polaka. Szczególnie uroczyście obchodzono te rocznice w Krakowie oraz w rodzinnym mieście Papieża – Wadowicach.
Pontyfikat papieża Jana Pawła II był jednym z najdłuższych w historii papiestwa. Trwał prawie 27 lat. W tym czasie Jan Paweł II odwiedził raz lub kilkakrotnie w sumie 132 państwa i ok. 900 miejscowości, wygłosił ponad 2400 przemówień.

***

81. rocznica bitwy pod Monte Cassino

81 lat temu, 18 maja 1944 r., po niezwykle krwawych walkach 2. Korpus Polski dowodzony przez gen. Władysława Andersa zdobył wzgórze Monte Cassino wraz ze znajdującymi się na nim ruinami klasztoru.
Walki o cały kompleks Monte Cassino przeciągnęły się do 31 maja 1944 r. Sukces 2. Korpusu został jednak okupiony dużymi stratami: w bitwie zginęło 923 polskich żołnierzy, 2931 zostało rannych, a 345 uznano za zaginionych. Straty niemieckie wyniosły około 1100 zabitych, rannych i zaginionych żołnierzy.
Przełamanie niemieckich linii obronnych spowodowało otwarcie drogi do Rzymu. 4 czerwca do stolicy Włoch wkroczyła 5. Armia amerykańska gen. Clarka. W ślad za nią do Rzymu powrócił rząd włoski, który przejął władzę w porozumieniu z aliantami. W połowie sierpnia wojska alianckie dotarły do kolejnej linii obronnej obsadzonej przez Niemców na granicy północnych Włoch – „Linii Gotów". Linia ta zamykała wejście do Niziny Padańskiej. Walki zostały wygaszone, gdyż alianci skoncentrowali się na inwazji Francji. Dalsza ich interwencja nastąpiła dopiero wiosną 1945 r.

***

15. rocznica beatyfikacji bł. ks. Jerzego Popiełuszki, patrona NSZZ „Solidarność"

6 czerwca 2010 roku beatyfikowano ks. Jerzego Popiełuszkę. Uroczysta msza św. odbyła się na placu Marszałka Józefa Piłsudskiego w Warszawie, której przewodniczył delegat papieża Benedykta XVI abp Angelo Amato (fot. M. Żegliński).
We mszy św., podczas której odczytano uroczystą formułę beatyfikacyjną, uczestniczyło 150 tys. wiernych, w tym matka ks. Jerzego – Marianna Popiełuszko, jego przyjaciele, a także przedstawiciele świata pracy oraz reprezentanci najwyższych władz państwowych.
W czasie uroczystej Mszy Świętej, którą poprowadził prefekt Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych, abp Angelo Amato uznał księdza Popiełuszkę za wzór dla innych księży. Przywołując pamiętne słowa Kapelana „Solidarności", powiedział, że ks. Popiełuszko „zło dobrem zwyciężył, aż do przelania krwi" w czasach nowych prześladowań Kościoła Chrystusa.

W ocenie Arcybiskupa, polski duchowny został zamordowany, ponieważ był „wiernym katolickim kapłanem, który bronił swojej godności jako sługi Chrystusa i Kościoła oraz wolności tych, którzy, podobnie jak on, byli ciemiężeni i upokorzeni”.

Zwrócił się również do Matki ks. Jerzego i powiedział, że „nie wystarczyłoby łez wszystkich polskich matek, aby załagodzić taki ból i mękę”.

Do wszystkich przybyłych swoje pozdrowienie skierował papież Benedykt XVI. Po liturgii, procesja z relikwiami przeszła do Świątyni Opatrzności Bożej, gdzie złożono je w Panteonie Wielkich Polaków.

Ustalono także, iż wspomnienie bł. ks. Jerzego Popiełuszki ma być obchodzone 19 października, w dniu jego narodzin dla nieba.

fot. Plac J. Piłsudskiego w Warszawie 06.06.2010 r. / solidarnosc.krakow.pl

***

85. rocznica pierwszego transportu Polaków do KL Auschwitz

Za datę rozpoczęcia funkcjonowania niemieckiego obozu koncentracyjnego i zagłady Auschwitz uważa się datę przywiezienia do niego pierwszego transportu 728 polskich więźniów politycznych z więzienia w Tarnowie, czyli 14 czerwca 1940 r. Więźniowie ci otrzymali numery od 31 do 758.

Większość pierwszego transportu stanowili młodzi ludzie: gimnazjaliści, studenci, wojskowi. Wśród starszych wiekiem znajdowali się przedstawiciele różnych zawodów: prawnicy, nauczyciele, księża, robotnicy, chłopi. Kilka osób było pochodzenia żydowskiego.

Aresztowano ich jesienią 1939 r. lub na wiosnę 1940 r.; wielu podczas próby przedostania się poprzez Węgry do Polskich Sił Zbrojnych we Francji i Wielkiej Brytanii, innych za działalność konspiracyjną w podziemnych organizacjach niepodległościowych oraz w ramach realizacji zarządzonej przez Generalnego Gubernatora Hansa Franka akcji AB (*Ausserordentliche Befriedungsaktion*) wymierzonej przeciwko polskiej inteligencji. W pierwszym transporcie znalazły się także osoby aresztowane podczas ulicznych obław.

W KL Auschwitz więźniów pierwszego transportu umieszczono w budynkach należących przed wojną do Polskiego Monopolu Tytoniowego na okres tzw. kwarantanny, mającej na celu sterroryzowanie oraz wyeliminowanie najsłabszych fizycznie i psychicznie, a także wdrożenie do obozowego rygoru. Stopniowo zatrudniano ich przy różnego rodzaju pracach porządkowych, przy budowie obozowego ogrodzenia, segregowaniu rzeczy odebranych do depozytu, tworząc tym samym zalążki przyszłych drużyn roboczych tzw. komand.

Po okresie kwarantanny więźniowie z pierwszego transportu zostali przeniesieni na teren właściwego obozu tj. do bloków dawnych koszar wojskowych. Teren ten w miarę upływu czasu i rozbudowy stał się jedną z części największego z ośrodków kaźni, stworzonych przez nazistowskie Niemcy, i oznaczony był jako KL Auschwitz I (obóz macierzysty).

fot. PAP/Art Service / dzieje.pl

14 czerwca na terenie KL Auschwitz odbyły się obchody 85. rocznicy pierwszego transportu więźniów do tego obozu zagłady. Uroczystości odbyły się pod Honorowym Patronatem Prezydenta RP Andrzeja Dudy. W wyda-

rzeniach upamiętniających rocznicę wzięło udział 10 Ocalałych z Auschwitz, a także przedstawiciele Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, władz państwowych i samorządowych, korpusu dyplomatycznego, kościołów i wspólnot religijnych, instytucji państwowych oraz wielu organizacji społecznych.

Decyzją Sejmu RP 14 czerwca obchodzony jest jako Narodowy Dzień Pamięci Ofiar Niemieckich Nazistowskich Obozów Koncentracyjnych i Obozów Zagłady.

***

80. rocznica rozpoczęcia procesu szesnastu w Moskwie

18 czerwca 1945 r. rozpoczął się pokazowy proces polityczny szesnastu przywódców Polskiego Państwa Podziemnego. Proces odbył się w dniach 18–21 czerwca 1945 roku w Moskwie przed Kolegium Wojskowym Sądu Najwyższego ZSRR.
W marcu 1945 r. przedstawiciele Polskiego Państwa podziemnego zostali podstępnie zwabieni przez Sowietów do Pruszkowa, którzy gwarantowali im całkowite bezpieczeństwo. Niestety zostali wtedy aresztowani, specjalnym samolotem przetransportowani do Moskwy i osadzeni w więzieniu na Łubiance.

Byli wśród nich: gen. Leopold Okulicki ps. „Niedźwiadek", ostatni komendant AK; Jan Stanisław Jankowski, wicepremier i Delegat Rządu na Kraj (funkcję tę sprawował do 1943 r.); Adam Bień, działacz Stronnictwa Ludowego, pełniący funkcję zastępcy Delegata Rządu na Kraj; Kazimierz Pużak, wybitny działacz Polskiej Partii Socjalistycznej, przewodniczący konspiracyjnej Rady Jedności Narodowej; Kazimierz Bagiński, członek Stronnictwa Ludowego; Stanisław Mierzwa, członek Stronnictwa Ludowego; Stanisław Jasiukowicz, Kazimierz Kobylański, Zbigniew Stypułkowski (był współorganizatorem Narodowych Sił Zbrojnych), Aleksander Zwierzyński ze Stronnictwa Narodowego, Józef Chaciński, Franciszek Urbański ze Stronnictwa Pracy, Eugeniusz Czarnowski, Stanisław Michałowski, należący do Zjednoczenia Demokratycznego; Antoni Pajdak, należący do Polskiej Partii Socjalistycznej; Józef Stemler, pracownik Departamentu Informacji Delegatury Rządu na Kraj.

Wszyscy aresztowani trafili do pojedynczych cel. Zostali odizolowani od siebie oraz pozbawieni możliwości komunikowania się, co miało wpływać na ich stan emocjonalny i psychiczny. Podczas przesłuchiwań stosowano wobec nich tortury zarówno fizyczne, jak i psychiczne, próbując wymusić na nich przyznanie się do winy, która miała polegać na tym, że broniąc niepodległości Polski, prowadzili działania przeciwko Armii Czerwonej.

Wyroki ogłoszono w dniu 21 czerwca 1945 r. dla wszystkich oskarżonych – skazano ich na kary od 4 miesięcy do 10 lat więzienia. Najwyższy wyrok otrzymał gen. Leopold Okulicki, którego skazano na 10 lat więzienia. 3 osoby zostały uniewinnione.

Fotografia gen. Leopolda Okulickiego wykonana w więzieniu NKWD na Łubiance / przystanekhistoria.pl

Losy skazanych w procesie moskiewskim członków Polskiego Państwa Podziemnego potoczyły się bardzo tragicznie.

W więzieniu na Butyrkach, 22 października 1946 r., zmarł Stanisław Jasiukowicz, a 24 grudnia 1946 r. – gen. Leopold Okulicki (według oficjalnej wersji na atak serca). 13 marca 1953 r., na dwa tygodnie przed końcem odbywania kary, w więzieniu we Włodzimierzu nad Klaźmą zmarł Jan Stanisław Jankowski.

Pozostali ze skazanych powrócili do kraju, gdzie byli poddawani represjom ze strony władz komunistycznych lub zmuszeni do emigracji.

***

MODLITWA ZA POLSKĘ – KS. JERZY POPIEŁUSZKO

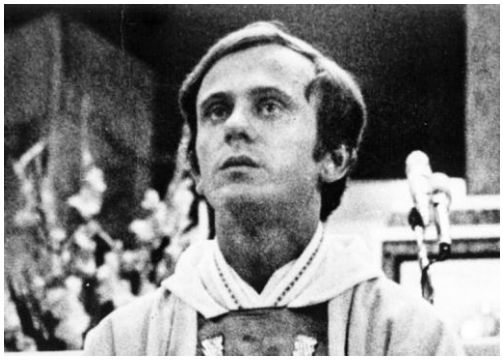

Msza Święta za Ojczyznę 26 czerwca1983 r.

Ponad czarną noc naszej zbolałej Ojczyzny, ponad słabnącą nadzieję, ponad cierpieniami ludzkimi, ponad tragicznymi i bolesnymi przeżyciami ostatniego półtora roku, ponad poniżeniem ludzkiej godności, ponad niepokojem rodziców o los i przyszłość ich dzieci, ponad tym wszystkim co trudne – nad Ojczyzną naszą zajaśniał promień Bożej Łaski w osobie Ojca Świętego Jana Pawła II, który nawiedził nasz kraj. Przybył jako zwiastun Pokoju.

Kiedy ucałował Ziemię Ojczystą jak ręce kochanej matki wypowiedział te oto słowa: „Pokój Tobie Polsko, Ojczyzno moja! Pokój Tobie!".

Przez cały czas swojego pobytu i pielgrzymiego trudu ukazywał drogę pokoju w naszej Ojczyźnie.

Z wielką godnością, zrozumieniem i odwagą dotykał wszystkich problemów, którymi żyjemy na co dzień.

Nie chcemy dzisiaj mówić o tych sprawach, które nie ułatwiały pielgrzymowania papieża-Polaka i naszego w tym pielgrzymowaniu uczestnictwa. Nie chcemy mówić o środkach masowego przekazu, zwłaszcza o telewizji, o żenująco niskiej odpowiedzialności za wielką narodową sprawę. Były to bowiem złośliwości ludzi słabych i małych. Te sprawy dzisiaj przemilczymy.

Natomiast naszą modlitwą i wiarą chcemy oddać hołd największemu Polakowi w tysiącletnich dziejach Ojczyzny. Chcemy zastanowić się chociaż przez chwilę już dzisiaj nad tym przebogatym dziedzictwem Jego pielgrzymowania, które nam do rozważania pozostawił.

Bogu Najwyższemu niech będą dzięki za to, że i nas – gromadzących się od półtora roku na modlitwie w tym żoliborskim kościele, na modlitwie za Ojczyznę – i tych, którzy dla niej cierpią umocnił w przekonaniu, że kroczyliśmy właściwą drogą, kiedy co miesiąc zanosiliśmy modlitwę o pokój w Ojczyźnie, o wolność, miłość i sprawiedliwość, o prawdę, o umocnienie nadziei, o wolność dla więzionych, o godność pracy ludzkiej, o pielęgnowanie zdobyczy Sierpnia '80, o konieczny dialog i ugodę społeczną na uczciwych zasadach i w tylu innych intencjach...

Już na lotnisku Ojciec Święty wypowiedział znamienne słowa, że Polska jest szczególną matką, która wiele przecierpiała i wciąż na nowo cierpi. I zaraz potem mówił: „Proszę, ażeby szczególnie blisko mnie raczyli być ci, którzy cierpią. Proszę o to w imię słów Chrystusa: »byłem chory, a odwiedziliście Mnie, byłem w więzieniu, a przyszliście do Mnie« (Mt 25, 36). Ja sam nie mogę odwiedzić wszystkich chorych, uwięzionych, cierpiących, ale proszę ich, aby duchem byli blisko mnie, aby mnie wspomagali, jak to czynią zawsze. Otrzymuję wiele listów, które o tym świadczą, zwłaszcza w ostatnim okresie".

I odpowiedzieli między innymi więźniowie na Rakowieckiej. Ofiarowali post ścisły i modlitwę na czas pobytu Ojca Świętego w Ojczyźnie.

A w czasie Apelu Jasnogórskiego 19 czerwca, głosem przepełnionym bólem, Ojciec Święty modlił się do Bożej Matki: „Proszę, o Matko mojego Narodu, za tymi, którzy cierpią, i za tymi, którzy sprawiają cierpienie..."

Mówiąc o wolności, w miejscu, gdzie Polacy zawsze czuli się wolni, to znaczy na Jasnej Górze, powiedział między innymi: „Jako synowie Boga nie możemy być niewolnikami. Nasze synostwo Boże niesie w sobie dziedzictwo wolności. (...) Wolność jest dana człowiekowi od Boga jako wymiar Jego godności (...). Państwo jest istotnie suwerenne, jeśli rządzi społeczeństwem i zarazem służy dobru wspólnemu społeczeństwa i jeśli pozwala narodowi realizować właściwą mu podmiotowość, właściwą tożsamość..."

Wielokrotnie nawiązywał do zdobyczy Sierpnia '80 i mówił o konieczności budowania porozumienia i prowadzenia dialogu na tej właśnie płaszczyźnie.

Już przy spotkaniu z premierem w Belwederze powiedział Ojciec Święty: „Chociaż życie w Ojczyźnie od 13 grudnia 1981 roku zostało poddane surowym rygorom stanu wojennego (...), to przecież nie przestaję ufać, że owa zapowiadana odnowa społeczna według zasad wypracowanych w takim trudzie w przełomowych dniach sierpnia 1980 roku i zawarta w Porozumieniach, dojdzie do skutku. Odnowa ta jest nieodzowna dla podtrzymania dobrego imienia Polski w świecie, jako też do wyjścia z wewnętrznego kryzysu dla zaoszczędzenia cierpień wielu synów i córek narodu, moich Rodaków..."

A więc porozumienie poprzez uznanie zdobyczy Sierpnia '80!

Mówiąc we Wrocławiu o prawdzie i sprawiedliwości, powiedział, że prawda jest fundamentem ufności i mocy miłości. W duchu miłości, a nie przemocy, człowiek gotów jest przyjąć nawet najtrudniejszą, najbardziej wymagająca prawdę. I zaufanie w narodzie zdobywa się przez prawdę i miłość. Pragnienie sprawiedliwości w Ojczyźnie wypływa ze zdrowych pokładów ducha polskiego, z poczucia godności ludzkiej pracy, z miłości Ojczyzny oraz z solidarności, czyli poczucia wspólnego dobra.

Przemawiając w Katowicach do ludzi pracy, stwierdził: „Cały świat śledził – i nadal śledzi – z przejęciem wydarzenia, jakie miały miejsce w Polsce od sierpnia 1980 roku. Co w szczególności dawało do myślenia szerokiej opinii publicznej – to fakt, że w wydarzeniach tych chodziło przede wszystkim o sam moralny ład związany z pracą ludzką, a nie tylko o podwyższenie opłaty za nią. Uderzała również i ta okoliczność, że wydarzenia te były wolne od gwałtu, że nikt nie poniósł przez nie śmierci ani ran. Wreszcie i to, że wydarzenia polskiego świata pracy z lat osiemdziesiątych nosiły na sobie wyraźne znamię religijne. (...) Sprawiedliwość społeczna polega na poszanowaniu i urzeczywistnieniu praw człowieka w stosunku do wszystkich członków danego społeczeństwa".

A praw człowieka pracującego jest wiele, do najważniejszych należą między innymi: „prawo do sprawiedliwej zapłaty, czyli takiej, która wystarczy również na utrzymanie rodziny", prawo do zrzeszania się ludzi w poszczególnych zawodach.

To prawo – mówił Ojciec Święty, cytując zmarłego księdza prymasa – nie jest nadawane przez kogoś, bo to jest własne prawo wrodzone. Dlatego państwo nam tego prawa nie nadaje, ono ma tylko obowiązek je ochraniać i czuwać nad tym, aby nie było ono naruszane".

Forma związków zawodowych nie może więc być przez państwo narzucana.

Człowiek pracujący jest nie tylko narzędziem produkcji, ale jej podmiotem. Człowiek musi być na pierwszym miejscu. Człowiek pracy jest gotów i na wyrzeczenia, gdy tylko czuje się gospodarzem i ma wpływ na sprawiedliwy podział tego, co zdołano razem wytworzyć. Człowiek nie jest w stanie dobrze pracować, gdy nie widzi sensu pracy, gdy sens ten przestaje być dla niego przejrzysty, gdy zostaje mu niejako przysłonięty.

I zgadzamy się z Ojcem Świętym, który mówił do młodzieży, tak licznie zgromadzonej na Jasnej Górze, że nie chcemy Polski, która nic nie kosztuje.

Możemy dać Ojczyźnie z naszego życia bardzo wiele, ale potrzeba gwarancji, że nasza ofiara nie zostanie zmarnowana. Chcemy, by państwo zrozumiało, że może być silne tylko w oparciu o społeczeństwo. A do tego prowadzi droga poprzez poszanowanie człowieka, jego sumienia i przekonań.

Długo będą brzmiały nam w uszach słowa Ojca Świętego wypowiedziane w Krakowie: „Musicie być mocni mocą wiary, musicie być mocni mocą nadziei, musicie być mocni mocą miłości, miłości, która wszystko przetrzyma... Naród jako wspólnota ludzi jest wezwany do zwycięstwa – do zwycięstwa mocą wiary, nadziei i miłości. Do zwycięstwa mocą prawdy, wolności i sprawiedliwości".

To są tylko niektóre myśli Ojca Świętego na tej drodze ku lepszej przyszłości Ojczyzny, jaką ukazał nam podczas swojego pielgrzymowania. Będziemy na naszych kolejnych comiesięcznych mszach świętych za Ojczyznę rozważali bardziej szczegółowo jego wskazania.

Od nas jednak zależy, jak będziemy kroczyć po drodze, którą nam ukazał. Na ile odnajdziemy na niej swoje miejsce. Na ile z odwagą będziemy likwidowali zło wszędzie tam, gdzie Bóg stawia nas na co dzień. Na ile weźmiemy głęboko do serca słowa psalmisty, które Ojciec Święty powtarzał wielokrotnie na Błoniach krakowskich: „Pan moim Pasterzem (...). Chociażbym chodził ciemną doliną, zła się nie ulęknę, bo Ty jesteś ze mną" (Ps 23,1.4).

Zła się nie ulękniemy, bo dzisiaj wiemy, że on, Jan Paweł II, zastępca samego Chrystusa, jest z nami całym sercem i całą swoja mocą. Zła się nie ulękniemy, bo nie kto inny, ale sam Pan jest z nami.

Amen.

Państwo jest istotnie suwerenne,
jeśli rządzi społeczeństwem
i zarazem służy dobru wspólnemu społeczeństwa
i jeśli pozwala narodowi realizować
właściwą mu podmiotowość, właściwą mu tożsamość.

ŚW. JAN PAWEŁ II

TROCHĘ HISTORII

Tekst przemówienia premiera Jana Olszewskiego w Sejmie, 4 czerwca 1992 r. w nocy

Panie Marszałku! Wysoka Izbo! Gdybym przemawiał dzisiaj rano, to przemówienie byłoby inne, byłoby pewnie dłuższe, do innych odwołałoby się argumentów. Pewnie bym mówił o tym, jaki był start tego rządu, na jakie napotykaliśmy trudności – aby choćby ocenić zastany stan rzeczy – ile trudności wymagało zdyscyplinowanie finansów publicznych na elementarnym choćby poziomie, ile włożyliśmy wysiłku w przywrócenie normalnych funkcji podstawowym gałęziom tego aparatu, jaka była linia polityczna rządu i co robiliśmy, aby przygotować całościową reformę, reformę administracji ogólnej i gospodarczej, i jakie akty zostały przygotowane i dlaczego nie zostały wniesione przed budżetem. Mówiłbym pewno o tym, że ten rząd, o którym tu tyle mówiono, że żadnego programu nie ma – tylko on jeden – potrafił sformułować wieloletnie założenia polityki społeczno-gospodarczej, przez ten Sejm nie przyjęte, ale jedyne, jakie zostały sformułowane i jakie są realizowane, i na których oparty jest budżet, który wy, państwo, jutro przyjmiecie, bo żadnego innego budżetu, opartego o inne założenia, pod groźbą katastrofy tego państwa i gospodarki, nie można skonstruować. I chociaż tego rządu nie będzie, to będzie jego budżet. I przez wiele miesięcy będziecie musieli testament tego rządu wykonywać, bo nie ma innej możliwości, i przekonacie się o tym.

Ale to wszystko powiedziałbym dzisiaj rano. Teraz mówić o tym nie warto, bo nie o to teraz tu chodzi, bo nie dlatego głęboko w nocy debatuje się nad tym, aby odwołać rząd natychmiast, zaraz, żeby już go nie było zanim rozpocznie się następny dzień. Nie dlatego, że był zły, bo nie dawał sobie rady z gospodarką, nie dlatego, że miał złą linię polityczną, nie dlatego, że nie miał polityki informacyjnej, o czym bardzo dużo mówiono, w czym może i jest źdźbło prawdy. I nie dla stu innych powodów, które tutaj można by było podać i pewnie byłyby przytaczane, gdyby dyskusja toczyła się w normalnym czasie, w normalnym trybie i w normalny sposób, tylko dla zupełnie innej przyczyny. Przyczyny leżącej w istocie poza tym rządem.

Kiedy obejmowałem moje funkcje – i wcześniej, po wielokroć wcześniej, wiele miesięcy, może lat – wiedziałem, że przyjdzie nam budować nowy system władzy demokratycznej w Polsce, nowy ustrój, nową, trzecią, naszą, polską Rzeczpospolitą w sytuacji, kiedy będziemy obciążeni potwornym spadkiem pozostawionym przez tę dziedzinę, ten sektor komunistycznego reżimu, który był jego istotą, a jego istotą był aparat przemocy, aparat policyjnej przemocy, aparat policji politycznej. I jak ten aparat pracował, i jakie były jego zasady działania, mało kto na tej sali wie tak dobrze jak ja. Latami mogłem na to patrzeć, występując w obronie ludzi przez ten aparat ściganych. Wielu z nich jest dziś na tej sali. Wiedziałem, jak tragiczne bywają przypadki, losy, fakty. Nikt nie wie tego lepiej ode mnie, ale też nikt lepiej ode mnie nie wie, jak straszliwy jest ten spadek, jak rozległy, jak wielki, jak straszne może pociągać skutki dla losów jednostek w to wplątanych. A wtedy kiedy te jednostki biorą udział w kierowaniu życiem publicznym – jak w warunkach, w których my działamy – jak tragiczne może mieć to skutki dla interesu już nie publicznego, dla interesu narodowego. Mówiłem to po wielokroć w roku 1990, 1991, w ruchu obywatelskim, kandydując do Sejmu. Kiedy mówiłem o dekomunizacji, kiedy polemizowałem z teorią grubej kreski, miałem zawsze w pamięci ten problem. I kiedy objąłem funkcję premiera, wiedziałem, że mój rząd musi się z nim zmierzyć. Przyjąłem pewne założenia wiedząc, jak bardzo jest to problem ważny, jak zarazem trudny i jak ogromnie tragiczny dla wielu ludzi, więc szukałem, starałem się szukać najlepszego wyjścia. W takich sprawach, w moim przekonaniu, spieszyć się nie należy. Ale byłem w błędzie, byłem w błędzie. Są sytuacje, kiedy trzeba się spieszyć.

Wydałem instrukcje, polecenia kierownictwu resortu spraw wewnętrznych, aby przygotowało akt, który będzie pozwalał przez zakreślenie pewnego czasu, możliwie bezboleśnie, jak najbardziej humanitarnie wycofać się z życia publicznego ludziom obciążonym tym tragicznym, tragicznym spadkiem przeszłości, bez wystawia-

nia kogokolwiek pod pręgierz opinii publicznej, z zachowaniem wszystkich zasad humanitaryzmu i z zachowaniem jednocześnie w tych wypadkach, gdzie osobista, własna wola czy własna decyzja zainteresowanych by nie nastąpiła lub była niewystarczająca, możliwości stworzenia rzeczywistego, gwarantującego obiektywne rozpoznanie sprawy organu i procedur, które by takiego ostatecznego rozliczenia zamykającego tamten trudny czas i otwierającego możliwości normalnego działania w życiu publicznym III Rzeczypospolitej dokonały. Nie doszło do tego, chociaż prace nad tym były, jak mnie informowano, zaawansowane.

Ja sam, muszę się przyznać tu przed Wysoką Izbą, uważałem, że w natłoku zajęć, których premierowi tego rządu, żadnego zresztą rządu w Polsce, na pewno nie brakuje i nie będzie brakowało, że nie warto tracić czasu na czytanie akt zgromadzonych przez dawne służby bezpieczeństwa. I po niczyje akta, ani własne, ani moich ministrów, nie sięgałem. Jeżeli byłaby sprawa – wychodziłem z takiego założenia – która wymagałaby ostatecznego rozliczenia i zakończenia, odkładałem to do momentu stworzenia takiego właśnie racjonalnego mechanizmu.

To tu na tej sali padł wniosek zobowiązujący resort spraw wewnętrznych do przedstawienia, jak ujmował ten wniosek, listy agentów. I to tutaj, na tej sali, on został uchwalony. I jego wykonaniem wola tego Sejmu obciążyła ministra spraw wewnętrznych. Mógłbym pozostać poza tym, mnie tam nie fatygowano. Uważałem jednak, że w tej trudnej, prawie beznadziejnej sytuacji nie mogę uchylić się od współodpowiedzialności. Prosiłem ministra Macierewicza o to, aby zostało dokonane nie zestawienie agentów, bo takiego przygotować nikt w resorcie spraw wewnętrznych nie jest władny, tylko zestawienie takich informacji (Głos z sali: Może pomówień.), jakie w archiwach można znaleźć (Głos z sali: Wybiórczo.) Wszystko jest zawsze wybiórcze i wszystko może być pomówieniem. Ja o tym doskonale proszę państwa wiem, dlatego – dlatego, podkreślam – po pierwsze, uważałem, że dopóki sam Sejm nie zdecyduje się co zrobić, nie można uchylić tajemnicy tych faktów. A po drugie... (Wesołość na sali) Ja rozumiem ten wesoły śmiech, bo są przecież ludzie, dla których fakt, że coś jest tajemnicą, jest w ogóle niezrozumiały ale ja zakładam, zakładałem, miałem prawo zakładać, że w tej Izbie, która gromadzi najwyższe przedstawicielstwo narodowe, takich ludzi nie ma. (Oklaski) Ponadto starałem się o stworzenie pewnych procedur kontrolnych, w imię czego zwróciłem się do pierwszego prezesa Sądu Najwyższego profesora Adama Strzembosza o podjęcie się funkcji osoby powołującej – tak się mogło wydawać – najbliższy tym sprawom organ, który mógłby dokonać choćby wstępnej pewnego rodzaju weryfikacji. Nic więcej, nic więcej – bez woli Sejmu – we własnym zakresie rząd ani premier zrobić nie mogli, tylko tyle.

Dzisiaj na tej sali dotarł do mnie dokument, który został doręczony klubom poselskim i udostępniony państwu posłom i państwu senatorom. Dotarł do mnie równocześnie, a właściwie o godzinę później niż do was, z przyczyn, jak zwykle u nas, pewnych niedowładów technicznych. Przeczytałem go po zakończeniu rannej sesji. Tak, to jest lektura porażająca. I wiem, teraz wiem, dlaczego temu wszystkiemu co się tutaj dzieje nie mam prawa się dziwić (Poruszenie na sali), ponieważ ta lektura była porażająca, jak sądzę, nie tylko dla mnie.

Myślę, że czas, który nadchodzi, da odpowiedź na wiele pytań. Wiem, że w tym, co przeczytałem, jest ogromny ładunek ludzkich nieszczęść. Wiem także, że jest w tym ogromny ładunek niebezpieczeństwa dla Polski i trzeba te dwie sprawy, te dwie wartości bilansować, w bardzo trudnym wyważeniu.

Sądzę, że nie warto tutaj mówić o tym, w jakich warunkach ten rząd działał. Sądzę, że nie warto tutaj mówić o tym, ile jego premier i jego ministrowie spokojnie znosili potwarzy, pomówień, pogardliwych aluzji, nie ze zwykłej tam prasy brukowej w rodzaju tygodnika ˝Nie˝ (Wesołość na sali) tylko z takich pozycji i od takich osób, od których naprawdę było to ciężko znieść, bo trudno było takie wypowiedzi lekceważyć. Ale służba publiczna to nie jest przyjemność, jeżeli ktoś się jej podejmuje, musi być na wiele gotowy. Ja byłem gotowy i nie to może mnie wyprowadzić z równowagi. Jeżeli dzisiaj mówię, że nie składam w tym momencie, mimo że mam tych doświadczeń ostatnich miesięcy, a zwłaszcza tygodni serdecznie dosyć, mimo to oświadczam, że nie składam rezygnacji (Oklaski) i z pełną świadomością stawiam przed wami państwo posłowie to zadanie,

abyście według własnego sumienia głosowali za odwołaniem lub przeciw odwołaniu tego rządu, to czynię tak w przekonaniu, że od dzisiaj stawką w tej grze jest coś innego niż tylko kwestia, jaki rząd będzie w Polsce wykonywał ten budżet do końca roku, że w grze jest coś więcej, że w grze jest pewien obraz Polski – jaka ona ma być. Może inaczej, czyja ona ma być?

Jest Polska, była Polska przez czterdzieści parę lat, bo to jednak była Polska – była własnością pewnej grupy, własnością może z dzierżawy raczej przez kogoś nadaną. Potem myśmy w imię racji, ważnych racji politycznych zgodzili się na pewien stan przejściowy, na kompromis, na to, że ta Polska jeszcze przez jakiś czas będzie i nasza, i nie całkiem nasza. I zdawało się, że ten czas się skończył. Skończył się wtedy, powinien się skończyć, kiedy uzyskaliśmy władzę pochodzącą z demokratycznego, prawdziwie demokratycznego wyboru. A dzisiaj widzę, że nie wszystko się skończyło, że jednak wiele jeszcze trwa i że to, czyja będzie Polska, musi się dopiero rozstrzygnąć. To się będzie rozstrzygało także (Oklaski) w jakiejś mierze, w jakiejś cząstce dziś tutaj na tej sali.

Chciałbym stąd wyjść tylko z jednym osiągnięciem. I jak do tej chwili nam przekonanie, że z nim wychodzę. Chciałbym mianowicie wtedy, kiedy ten gmach opuszczę, kiedy skończy się dla mnie ten, nie ukrywam, strasznie dolegliwy czas, kiedy po ulicach mojego miasta mogłem się poruszać tylko samochodem, albo w towarzystwie torującej mi drogę i chroniącej mnie od kontaktu z ludźmi eskorty, że wtedy, kiedy się to wreszcie skończy, będę mógł normalnie na ulice tego miasta wyjść i popatrzeć ludziom w oczy. (Oklaski) I tego wam, państwo posłowie, panie posłanki, życzę po tym głosowaniu. Dziękuję bardzo.

fot. Kancelaria Sejmu

Tekst cytowany za: Instytut Jana Olszewskiego https://ijo.org.pl/przemowienie/ [18.08.2025 r.]

NADESŁANE PRZEZ CZYTELNIKÓW

Fotorelacja z wydarzeń w Polsce

Upamiętnienie Małgorzaty Dynak, pracownicy Uniwersytetu Warszawskiego, bestialsko zamordowanej w dniu 7 maja 2025 r.

Protest przeciwko nielegalnej imigracji, 10 maja 2025 r., Warszawa

Przemysłowcy europejscy przeciwni Zielonemu Ładowi

Znana jest opinia NSZZ „Solidarność" o szkodliwości i braku uzasadnienia dla zaleceń Zielonego Ładu, wdrażającego politykę klimatyczną Unii Europejskiej. Dyskwalifikuje go między innymi raport „Drapieżny Zielony (Nie)Ład"[1], który na zlecenie NSZZ „Solidarność" opracował zespół cenionych ekspertów zajmujących się polityką klimatyczną. To i inne opracowania na temat błędnej oceny przyczyn zmian klimatu już od dawna tutaj publikowanych wymieniono w numerze „Wiadomości KSN"[2] z grudnia ubiegłego roku.

W Polsce protest jest już powszechny; oprócz pracobiorców przeciwko Zielonemu Ładowi protestują także rolnicy. Natomiast do protestujących środowisk niedawno oficjalnie dołączyli europejscy pracodawcy, z którymi zgadzają się niektóre rządy czy nawet wysocy przedstawiciele Unii Europejskiej. Warto zapoznać się z formą, argumentacją i propozycjami działań tego środowiska i wiedzieć, gdzie i w czym można mieć sojuszników, jak również dostrzec propozycje stanowiące zagrożenia. Interesujący jest także sposób odnoszenia się pracodawców do związków zawodowych.

Zatem na szczególną uwagę zasługuje zdecydowanie krytyczne względem Zielonego Ładu stanowisko przedsiębiorców Unii Europejskiej. W maju br. w Bolonii, odbyło się Zgromadzenie Federacji Przemysłowców *Confindustria*[3]. Stanowisko wyrażone przez gospodarza Zgromadzenia Emanuele Orsini, prezydenta Federacji, co ważne, zostało poparte w wypowiedziach osób najwyższej rangi uczestniczących w tym Zgromadzeniu, gdyż przez premier Włoch Giorgię Meloni i przewodniczącą Parlamentu Europejskiego Robertę Metsolę[4]. W Zgromadzeniu uczestniczyło ponad 2000 przedsiębiorców, liderów świata biznesu, włoskich parlamentarzystów, członków włoskiego rządu i innych osobistości politycznych i instytucjonalnych, a prawie 5000 osób połączyło się w streamingu. Celem spotkania była dyskusja nad sposobem ożywienia konkurencyjności przemysłu europejskiego. Dyskutowano obowiązki, zieloną transformację i przyszłość europejskiego sektora produkcyjnego. Stwierdzono, że „ryzykujemy deindustrializację", a premier Giorgia Meloni nawoływała do „globalnego myślenia", przeciwko „prawnemu narzucaniu obowiązkowego przejścia na energię elektryczną", potępiając „ideologiczne podejście" do zielonej transformacji zamiast realizmu[5].

fot. Zgromadzenie Federacji Przemysłowców *Confindustria* [6], Bolonia, 27 maja 2025 r. / federcostruzioni.it

W dalszej treści przedstawiono głos europejskich przemysłowców, który wybrzmiał w - przyjętym z aplauzem – sprawozdaniu prezydenta *Confindustria* Emanuele Orsini[7]. Przytaczane obszerne fragmenty jego sprawozdania prezentują oczywiście plany gospodarcze korzystne dla Włoch, lecz jednoznacznie wskazują na przyczyny gospodarczej i społecznej zapaści. Głos przemysłowców uzyskał wsparcie w wypowiedziach przewodniczącej Parlamentu Europejskiego Roberty Metsoli i premier Włoch Giorgi Meloni.

Prezydent Orsini stwierdził, że gorzką prawdą jest to, że obecnie zarówno Europa, jak i Włochy stoją w obliczu realnego ryzyka deindustrializacji, pogłębionego przez wojnę handlową i podsycanego przez uprzedzenia antyprzemysłowe. W tej sytuacji *Confindustria* proponuje Nadzwyczajny Plan Przemysłowy, mający na celu ożywienie gospodarki europejskiej i krajowej.

Zwracając się do przewodniczącej Parlamentu UE Roberty Metsoli, stwierdził, że wie, że zgadza się ona z większością spraw, które zamierza przedstawić. Prosił o pomoc przemysłowcom, przez stanowcze powtarzanie ich stanowiska.

„Podejście do polityki europejskiej wymaga radykalnej zmiany: decyzje podejmowane w ostatnich latach pociągnęły za sobą bardzo wysoki wzrost cen. Osłabiły one konkurencyjność naszego przemysłu, zagroziły setkom tysięcy miejsc pracy, a w konsekwencji całemu systemowi opieki społecznej i spójności społecznej, który stanowił podstawę modelu europejskiego od czasów II wojny światowej. Musimy natychmiast interweniować, aby zmienić ten kurs".

Zauważył, że „jeśli nie będzie zmiany, stanie się to dowodem, że mieli rację ci, którzy nie chcą Europy ani bardziej zjednoczonej, ani silniejszej. Chcemy zjednoczeni i silni i wszyscy ci, którzy walczą razem z nami, naprawić popełnione błędy".

„W przypadku Zielonego Ładu błędem było postawienie ideologii przed realizmem i neutralnością technologiczną: wyznaczyliśmy sobie najbardziej ambitne na świecie harmonogramy i cele dotyczące ochrony środowiska, nie szacując jednak żadnych skutków i kosztów dla przemysłu, pracowników i ich rodzin".

Ponieważ „reszta świata nie podziela ani naszych standardów, ani kosztów, to wszystko sprawia, że wypadamy z rynku. Ale nie jesteśmy jedynymi, którzy domagają się zmiany. Wszystkie europejskie Confindustrie[8] są z nami".

Został przywołany program nowego kanclerza Niemiec Friedricha Merza, który „umieścił w centrum swojego programu plan dużego ożywienia przemysłu, ostatecznie pokonując tradycyjne niemieckie weto, które stawiało «zerowy deficyt» przed produktywnymi inwestycjami", a „wielki niemiecki plan inwestycji przemysłowych[9] jest okazją do wzmocnienia powiązań między włoskimi i niemieckimi łańcuchami dostaw".

Prezydent zwrócił uwagę na sytuację w branży motoryzacyjnej, która stanowczo domaga się zmiany polityki. Ryzyko dla niej polega na tym, że „samochody staną się coraz droższe, co doprowadzi do oddania coraz większych udziałów w rynku chińskim konkurentom".

Co do pojazdów stwierdził, że Komisja Europejska powinna była wyeliminować kary, a nie jedynie je łagodzić i „rok 2035 jako datę zakończenia stosowania silnika spalinowego pozostawiać bez zmian, pomimo krytycznego stanowiska naszego i niemieckiego rządu". „Nie możemy zadłużać europejskich producentów, zmuszając ich do kupowania kwot CO_2 od firm BYD i TESLA. A wszystko to po to, aby uszanować europejskie ograniczenia, które sobie narzuciliśmy. To jest prawdziwe szaleństwo". „Nie chcemy marnować miliardowych inwestycji poczynionych w celu przekształcenia silnika wysokoprężnego w czysty i wydajny silnik. Tak samo jak nie chcemy zmuszać kierowców do korzystania z samochodów elektrycznych z innych kontynentów".

Przypomniał, że „do zmiany Zielonego Ładu wzywa również były brytyjski premier z Partii Pracy Tony Blair, który wskazał na ryzyko pustynnienia przemysłowego przez ustalenie nieosiągalnych terminów i celów" (motywy zmiany stanowiska przez Tony'ego Blaira wymagają oddzielnego omówienia – przyp. autora).

Wyraził zadowolenie, że „rząd włoski stanął po naszej stronie i domaga się od Unii Europejskiej zdecydowanej zmiany kierunku działań". „Musimy szybko rozbić spekulacje finansowe na temat ETS i dokonać przeglądu CBAM[10]. Musimy rozpocząć gruntowny przegląd i drastyczne upraszczanie tysięcy nadmiernych europejskich rozporządzeń i dyrektyw, które dotknęły każdy sektor przemysłu".

Muszą być zmienione europejskie przepisy dotyczące opakowań, preferowania ponownego użycia zamiast recyklingu; ponadto przepisy (przede wszystkim ETS), które „spowodowały wzrost importu cementu z krajów spoza UE o 43% w 2024 r. w porównaniu z 2023 r. i prawie sześciokrotnie w porównaniu z 2018 r.". Natomiast firmy farmaceutyczne oświadczają, że jak nie nastąpi zmiana prawa, to korzystniej będzie zainwestować w Stanach Zjednoczonych. Bowiem „w Europie uzyskanie zezwolenia na wprowadzenie nowego leku na rynek

wymaga od dziesięciu do dwunastu lat badań, a próbuje się skrócić okres ochrony patentowej z ośmiu do sześciu lat".
Pytał: „Czy to jest Europa, jakiej chcemy? Europa bez przemysłu i przyciągająca mniej inwestycji? Europa, która jest coraz bardziej zależna od reszty świata?".
„Nasza odpowiedź brzmi: Nie, nie i jeszcze raz nie".
Odnosząc się do inwestycji, powiedział: „rozumiemy, że Europa musi wydawać więcej i lepiej na swoją obronę. Ale wojnie handlowej musi być stawiane czoło z taką samą determinacją i równie koniecznymi nadzwyczajnymi inwestycjami. Europa musi bronić swoich interesów na wszystkich frontach: od przemysłowego po społeczny. Nie jest możliwe, aby jedynym wyjątkiem wykraczającym poza Pakt Stabilności i Wzrostu były wydatki na obronę. Nasz pomysł jest inny. Pakt Stabilności i Wzrostu musi uwzględniać duży plan wspierania inwestycji przemysłowych w każdym kraju europejskim. W przeciwnym razie nie jest to pakt na rzecz stabilności i wzrostu. Jest to pakt na rzecz upadku Europy".
„Polityka europejska wymaga radykalnej zmiany podejścia pod względem celów, priorytetów i narzędzi. Dla nas Europejski Nadzwyczajny Plan Przemysłowy[11] musi opierać się na dwóch dźwigniach:

- pierwsza to inwestycje wspierające innowacyjność przemysłu, które mają być realizowane przy udziale środków publicznych i prywatnych. Aby je aktywować, potrzebne są „Nowa Strategia UE dla przemysłu"[12] oraz prawdziwie wyjątkowy i zintegrowany rynek kapitałowy;
- drugą są zasady, które ponownie postawią konkurencyjność w centrum uwagi, zmniejszą obciążenia biurokratyczne i połączą trzy wymiary zrównoważonego rozwoju (ekonomiczny, społeczny i środowiskowy)".

„Logika, zgodnie z którą dziś dla instytucji europejskich normą jest cel, bez względu na skutki, jakie to wywiera na realną gospodarkę i społeczeństwo, musi się skończyć. Kontynuowanie tego procesu oznacza zderzenie ze ścianą. My chcemy zburzyć mury. Nadprodukcją przepisów pozostawiliśmy Chinom nadprodukcję przemysłową, którą, co więcej, popieramy".
Aby osiągnąć te cele, Prezydent zaapelował o maksymalną współpracę między przedsiębiorstwami, związkami zawodowymi i siłami politycznymi.
Zwracając się do premier Włoch i przewodniczącej Parlamentu Europejskiego, prosił o poparcie w Brukseli Europejskiego Nadzwyczajnego Planu Przemysłowego.
„Jeśli polityka pozostanie wyłącznie na szczeblu krajowym, będziemy kontynuować fragmentację, która do tej pory charakteryzowała Europę, i nie będziemy w stanie zwiększyć masy krytycznej inwestycji przemysłowych i innowacji technologicznych. Dlatego Europa potrzebuje również wyraźnej zmiany swojej polityki handlowej".
„Po uaktualnieniu umów z Chile i Meksykiem, Unia Europejska musi bezwzględnie zawrzeć umowę z **Mercosurem**. Czy możliwe jest, że nie ma jeszcze daty głosowania w sprawie Mercosuru? Ale Mercosur to za mało, dlatego musimy dążyć do porozumień z Australią, przyspieszyć negocjacje z Indiami i krajami ASEAN i przyjrzeć się 54 krajom Unii Afrykańskiej, które przystąpiły do strefy wolnego handlu".
Uznał, że Włochy słusznie „pracują nad bezpośrednimi dwustronnymi umowami o partnerstwie między naszym przemysłem a gospodarkami, które są gotowe na nasze produkty. Confindustria stworzyła mapę mającą na celu ocenę potencjału eksportowego każdego kraju i każdego produktu. To nasze narzędzie, ExPAnD (Export Potential Analysis and Development), może stać się punktem odniesienia dla Systemu Krajowego".
Odnosząc się do cen energii stwierdził, że "w Nadzwyczajnym Planie Przemysłowym najpilniejszym tematem są nadmierne koszty energii. To prawdziwy dramat, który rozgrywa się każdego dnia: dla rodzin, dla firm i dla całych Włoch. Nasze firmy nadal cierpią z powodu nadmiernych kosztów energii, które przekraczają 35% średniej ceny europejskiej, a mogą nawet osiągnąć 80% w porównaniu z głównymi krajami europejskimi. Włoskie zużycie przemysłowe stanowi 42% krajowego zapotrzebowania na energię elektryczną (125 TWh), a dla przedsiębiorstw cena energii jest obliczana na podstawie kosztu energii elektrycznej wytworzonej z ga-

zu. Produkcja energii ze źródeł odnawialnych stanowi 45% energii elektrycznej wprowadzanej do sieci, ale nie przyczynia się do kształtowania bardziej konkurencyjnych cen dla przemysłu".
„Taka sytuacja nie jest możliwa do utrzymania. Musimy pilnie działać. W związku z tym byłem bardzo zadowolony z tego, co premier powiedziała trzy tygodnie temu, odpowiadając na pytania w Izbie i Senacie, gdzie powiedziała: «Musimy obniżyć nadmierne koszty energii, które niczym kamień młyński obciążają konkurencyjność włoskich firm» i dodała: «Zwracam się z apelem do opozycji, pracujmy razem, aby oddzielić cenę gazu od ceny energii odnawialnej w rachunkach». To jest dokładnie to, o co prosimy i o co ja prosiłem odkąd zostałem prezesem Confindustrii. Po wprowadzeniu wszystkich zachęt do korzystania z odnawialnych źródeł energii nie możemy już dłużej akceptować płacenia za energię po cenie powiązanej z ceną gazu. Z tego powodu musimy natychmiast wprowadzić logikę rozdzielenia" dla ochrony firm przed bankructwem.
„Możliwe i konieczne jest obniżenie ogólnych opłat systemowych, których wysokość wynosi około 40 euro za MWh. Powinno to dotyczyć wszystkich przemysłowych MŚP, a nie tylko rzemieślników i handlowców z użytkownikami niskiego napięcia. Musimy walczyć w Europie o zawieszenie ETS, biorąc pod uwagę fakt, że zużycie i emisja CO2 dodatkowo obciążają rachunki za prąd kwotą od 25 do 35 euro za MWh. Musimy usprawnić i przyspieszyć procedury uwalniania energii elektrycznej i gazu po niższych cenach, której kwoty zarezerwowano dla przemysłu. Musimy realistycznie zmierzyć się z paradoksem, który polega na tym, że z jednej strony europejskie cele redukcji emisji wymagają od nas przyspieszenia rozwoju odnawialnych źródeł energii, a z drugiej strony weta i przeszkody biurokratyczne blokują projekty budowy 150 GWh nowych elektrowni we Włoszech.
Musimy przyspieszyć powrót do energetyki jądrowej dzięki małym reaktorom modułowym, które są znacznie mniej inwazyjne i bezpieczniejsze niż elektrownie starszej generacji, a także mogą dostarczać nieprzerwaną energię elektryczną, jakiej potrzebuje przemysł, a której nie są w stanie zapewnić niestabilne odnawialne źródła energii.
W tej sprawie również nie może być żadnych podziałów politycznych; mówimy o niepodległości i bezpieczeństwie narodowym. To, co nas łączy jako przedsiębiorców, to wielka odpowiedzialność. Stoimy w obliczu ogromnych trudności. Chcemy pozostać we Włoszech. To tutaj chcemy planować i inwestować w strategiczne priorytety, aby zmienić przyszłość naszego kraju. To tutaj chcemy skoncentrować wszystkie siły naszego systemu, aby ułatwić rozwój wszystkich przedsiębiorstw, zwłaszcza małych, poprzez agregacje, fuzje i większy kredyt. Sercem naszych propozycji są ludzie. Ich umiejętności są siłą napędową innowacji i rozwoju. Tracimy zbyt wielu młodych ludzi, którzy szukają gdzie indziej tego, czego najwyraźniej tutaj nie mogą znaleźć".
„I właśnie dlatego, że dla nas ludzie są w centrum wszystkiego, nadal kładę nacisk na kwestie bezpieczeństwa w miejscu pracy i płac. Liczba wypadków zmniejszy się, jeśli będziemy kłaść większy nacisk na zapobieganie i szkolenia. Podkreślamy, że porozumienie ze związkiem zawodowym i rządem jest niezbędne, aby zachęcić wszystkie firmy do większych inwestycji w szkolenia i działania profilaktyczne".
Zwracając się do związków zawodowych, powiedział na temat płac: „we Włoszech najwyższe płace i mechanizmy przeciwdziałania inflacji zawarte są w umowach *Confindustria*. Ale to nie znaczy, że nie zajmujemy się tym problemem. Włoskie płace, które tracą siłę nabywczą, hamują konsumpcję i wzrost gospodarczy oraz niszczą godność życia i pracy. To problem ogólnokrajowy".
„Walczmy razem z pirackimi kontraktami. Wspólnie podejmijmy działania mające na celu zapewnienie liczniejszej grupy firm i związków zawodowych podpisujących umowy o pracę. Zdrowe kontrakty. I jeszcze raz: domagajmy się razem, aby walkę z fałszywymi spółdzielniami w sektorach, w których się ukrywają, prowadziło państwo z całą swoją siłą. Postawmy legalność i poszanowanie zasad na pierwszym miejscu. I pracujmy razem nad tym, aby jeszcze bardziej podnieść płace w przemyśle poprzez kontrakty zwiększające produktywność

firm, w których wzrost firmy i wzrost dochodów pracowników idą ręka w rękę, ponieważ jeden bez drugiego nie może istnieć.

W tym stuleciu nic nie jest już takie jak wcześniej: sojusze, przemiany, inteligencje. Nowy świat wymaga nowych narzędzi i nowego paktu między nami wszystkimi. Między siłami politycznymi i społecznymi".

„Teraz jest czas na odpowiedzialność, odwagę, determinację. Dla silniejszej Europy. I dla jeszcze wspanialszych Włoch" – zakończył sprawozdanie prezydent *Confindustria* Emanuele Orsini.

–

Wystąpienia na tym Zgromadzeniu przewodniczącej Parlamentu Europejskiego Roberty Metsoli oraz premier Włoch Giorgi Meloni, będą omówione w następnym numerze „Wiadomości KSN".

Opracował
Wojciech Pillich

Bibliografia:

1 Drapieżny Zielony (Nie)Ład. Praca zbiorowa. Wyd. NSZZ „Solidarność" & Tysol sp. z o.o. 2024, s 170. https://preczzzielonymladem.pl/wp-content/uploads/2024/10/Zielony_Lad_07A_online.pdf (dostęp: 4.07.2025 r.).

2 Trzej uczeni z Polski obdarowali nas prawdą o wpływie CO2. Wiadomości KSN, nr 11-12, 2024 s. 51-53. http://www.solidarnosc.org.pl/ksn/wp-content/uploads/2024/12/Wiadomosci-KSN-2024-11-12.pdf (dostęp: 4.07.2025 r.).

3 Powszechna Konfederacja Przemysłu Włoskiego *Confederazione Generale dell' Industria Italiana*.

4 Roberta Metsola – polityk maltańskiej Partii Narodowej, od 2013 r. w Parlamencie Europejskim, od 2022 r. przewodnicząca PE, **od 20 czerwca 2025 r. dr h.c. Politechniki Łódzkiej**.

5 Summit Confindustria oggi a Bologna, Orsini: "Rischiamo la deindustrializzazione". Meloni: "Pensate in grande", 27 maggio 2025. https://www.bolognatoday.it/politica/Meloni-Metsola-confindustria-bologna-intervento.html (dostęp: 4.07.2025 r.).

6 https://www.federcostruzioni.it/assemblea-confindustria-2025-lindustria-si-incontra/ (dostęp: 4.07.2025 r.).

7 Relazione del Presidente Emanuele Orsini. Assemblea 2025, Bolonia, 27 maggio 2025. https://www.federcostruzioni.it/wp-content/uploads/2025/05/Relazione_Presidente_2025.pdf (dostęp: 4.07.2025 r.).

8 W Polsce działa *Confindustria* Polonia, jako *członek Confindustria Est Europa*, stowarzyszenie wspierające włoskich przedsiębiorców działających w Polsce.

9 Niemiecki Plan Inwestycji Przemysłowych to inicjatywa, która przewiduje znaczny wzrost wydatków publicznych na obronę i infrastrukturę, szacowany na kwotę od 1000 do 1500 miliardów euro w nadchodzących latach. Plan ten, zmienia konstytucyjne zasady budżetowe, aby umożliwić znaczący wzrost wydatków na armię i modernizację kraju. Celem jest remont dróg, mostów, linii kolejowych, szkół i elektrowni. Ponadto Niemcy poluzują swój „hamulec zadłużenia", aby umożliwić znaczący wzrost wydatków na cele wojskowe. Plan ten stanowi historyczny punkt zwrotny dla Niemiec, które przez dziesięciolecia promowały ortodoksyjny budżet i zaniedbywały wydatki na cele wojskowe. (AI).

10 ETS, CBAM – mechanizmy UE, które wymuszają przejrzystość i odpowiedzialność w całym łańcuchu dostaw, w tym zrównoważony handel zagraniczny, w którym import i eksport towarów uwzględniają zgodność z coraz bardziej wymagającymi przepisami klimatycznymi.

11 Znany również jako Plan Przemysłowy Zielonego Ładu, to inicjatywa Komisji Europejskiej mająca na celu przyspieszenie transformacji ekologicznej i cyfrowej europejskiego przemysłu, zwiększenie jego konkurencyjności oraz odporności. Plan opiera się na czterech filarach: uproszczeniu ram regulacyjnych, zwiększeniu dostępu do finansowania, podnoszeniu umiejętności oraz zapewnieniu otwartego handlu i odpornych łańcuchów dostaw.

12 Inicjatywa Unii Europejskiej mająca na celu wsparcie transformacji ekologicznej i cyfrowej europejskiego przemysłu, zwiększenie jego konkurencyjności oraz odporności.

Zagadkowe geoglify w Nazca w Peru

Geoglify, czyli rysunki na powierzchni ziemi, są znane w wielu miejscach na świecie, lecz najsłynniejsze geoglify znajdują się w Peru. Peruwiańskie geoglify, których jest ponad 1000, przedstawiają linie proste, różne formy geometryczne oraz wyobrażenia ludzi, zwierząt i roślin.

Wcześnie, bo o godz. 4.30 rano, wyruszamy na południe Drogą Panamerykańską. Lipcowy dzień zapowiada się słonecznie. Jedziemy autokarem z Limy, stolicy Peru, do Nazca, gdzie powierzchnię skał pokrywają tajemnicze rysunki, tak wielkie, że można je rozpoznać dopiero z lotu ptaka. Od Nazca dzieli nas 419 km.

Dojeżdżamy na parking koło wieży widokowej o wysokości 13 m, skąd możemy zobaczyć dwa geoglify „dłonie" i „drzewo" oraz figury geometryczne.

Płaskowyż, na którym znajdują się geoglify, zbudowany jest z żółto-szarego piaskowca pokrytego czerwono-brązowym żwirem. Odgarniając warstwę żwiru wzdłuż wytyczonych linii, uzyskiwano rowek o szerokości ok. 30 cm i głębokości od 10 cm do 15 cm. Zdarzają się też szersze linie, nawet o szerokości 1,8 m. Długie, nawet ciągnące się przez wiele kilometrów linie proste, wytyczano z wielką dokładnością za pomocą drewnianych kołków. Znalezione kołki datowano na V wiek.

Fot. 1 i 2. Platforma widokowa i zdjęcie geoglifu „Dłonie" wykonane z platformy widokowej.

Aby zobaczyć z góry słynne geoglify, jedziemy autokarem 28 km na lotnisko im. Maria Reiche w Nazca, skąd kilkuosobowym samolotem przez pół godziny latamy nad geoglifami, oglądając i fotografując te starożytne pamiątki.

Oprócz geoglifów typu liniowego są geoglify typu relief, które powstały z częściowego odsłonięcia jasnej skały, a uzyskane w ten sposób ciemne kamienie użyto w innej części rysunku, tworząc jeszcze ciemniejszą podniesioną powierzchnię. Rysunki typu relief przedstawiają humanoidy oraz dzikie i udomowione zwierzęta. Geoglify wykonano w okresie przedinkaskim, między 500 r. przed Chr. a rokiem 700. Pokrywają one obszar o powierzchni ponad 600 km^2. Największe zgrupowanie geoglifów jest w okolicy wioski Puesto de Salud San Miguel de la Pascana na pustyni Sechura. Geoglify zachowały się przez setki lat, bo wykonano je na terenie pustynnym, gdzie bardzo rzadko pada deszcz. Geoglify „nadpisywano". Dobrze widoczne są linie proste przecinające rysunki. Na niektórych geoglifach w regularny sposób umieszczono kupki kamieni.

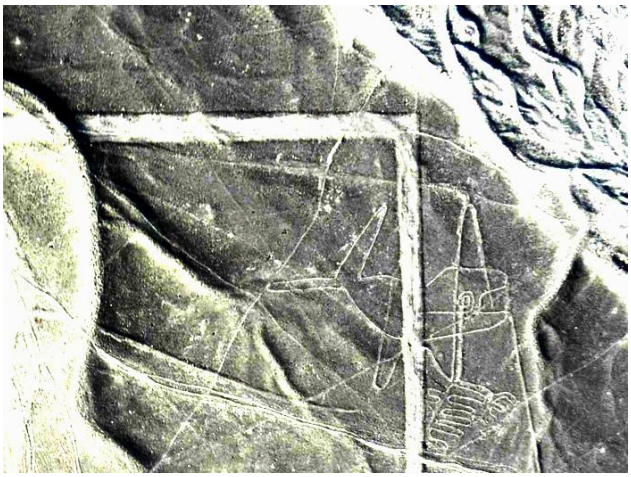

Fot. 3. Autor artykułu po przelocie samolotem nad geoglifami.
Fot. 4. Geoglif „waleń” zwany też „wielorybem” o długości 50 m oraz proste linie.

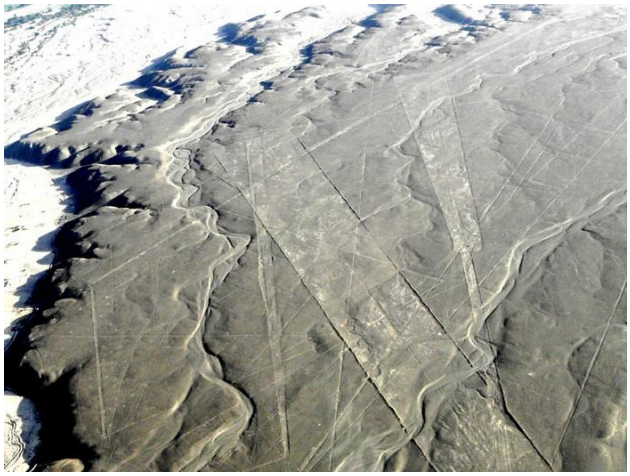

Fot. 5. Urwista krawędź płaskowyżu oraz rysunki w kształcie prostokątu, trapezu i ostrza.
Fot. 6. „Astronauta”.

Fot. 7. „Małpa”.
Fot. 8. „Kondor”.

Fot. 9. „Pająk" i Fot. 10. „Koliber" i różne linie.

Fot. 11. Linie proste, spirala w kwadracie, kopczyki z kamieni między szerokimi liniami.
Fot. 12. „Ślimak" lub „Spirala".

Pierwszy opis linii Nazca podał hiszpański konkwistador Pedro de Cieza de León w 1553 r., a pierwszymi, którzy donieśli o geoglifach w XX wieku, byli peruwiańscy piloci wojskowi i cywilni. Peruwiański archeolog Toribio Mejía Xesspe dostrzegł geoglify w 1927 r. i omówił je na konferencji w Limie w 1939 r. Potem linie badali Amerykanie Paul Kosok i Richard P. Schaedel. Największy wkład na zbadanie geoglifów, ich inwentaryzację i ochronę, miała Niemka Maria Reiche (ur. w 1903 r. w Dreźnie, a zm. w 1998 r. w Limie). Maria Reiche badała te tajemnicze geoglify od 1941 r. W 1994 roku linie Nazca zostały wpisane na listę światowego dziedzictwa UNESCO.

Nowy impuls do badań geoglifów dały badania naukowców z japońskiego uniwersytetu Yamagata pod kierownictwem profesora Masato Sakai [1], [2], [3]. Badania od 2004 r. prowadzono z wykorzystaniem satelitów, samolotów i dronów, co zaowocowało odkryciem 318 nowych geoglifów. Kolejne geoglify odkryto, wykorzystując sztuczną inteligencję i współpracując z IBM. Proponowane przez sztuczną inteligencję geoglify są sprawdzane przez badania terenowe.

Zagadką jest, gdzie na tym bezwodnym, spalonym przez słońce pustkowiu mieszkali wykonawcy tych rysunków, w jaki sposób zaopatrywali się w żywność i wodę. W pobliżu odkryto głębokie studnie ze spiralnymi stopniami, prowadzącymi do podziemnych cieków wodnych.

Nie ma zgody wśród badaczy, w jakim celu tworzono te geoglify. Na pewno miały związek z religią, bo przy niektórych z nich znaleziono resztki glinianych naczyń używanych przy składaniu ofiar. Ponadto kierunki niektórych linii prostych powiązano z astronomią. Sądzę, że warto się zastanowić, co twórcy tych geoglifów chcieli o sobie przekazać nam żyjącym wiele wieków później. Przecież oni nie znali pisma i mogli się komunikować tylko za pomocą obrazów.

Fot. 13. Geoglif „Kot" typu relief. Z powodu małego kontrastu na zdjęcie nałożono białą obwiednię kota. / fot. Yamagata University [4].
Fot. 14. Miasto Nazca widziane z samolotu.

Fot. 15. Figurka Dzieciątka Jezus z napisem „Będę królował" w kościele św. Jakuba Apostoła w Nazca.
Fot. 16. „Kandelabr" z Paracas. Widok z łodzi.

Przed kulturą Nazca tworzącą geoglify, istniała kultura Paracas. 200 km na północ od Nazca, na zboczu góry schodzącym do morza wyrzeźbiono geoglif, któremu nadano nazwę „Kandelabr". W pobliżu znaleziono ceramikę z II w. przed Chr. „Kandelabr" ma wysokość 190 m i jest widoczny tylko z morza.
Po dniu pełnym wrażeń dojeżdżamy do hotelu w Nazca. Miasto liczy 50 tys. mieszkańców. W kościele św. Jakuba Apostoła czczona jest figurka Dzieciątka Jezus. W mieście jest pomnik Marii Reiche i ulica jej imienia.

Tekst i zdjęcia: ***Antoni Winiarski***
Tekst i zdjęcia Antoni Winiarski na podstawie pielgrzymki KIK w 2009 r.
http://www.kik.katowice.opoka.org.pl/old/piel.html

[1] https://www.national-geographic.pl/historia/odkryto-ponad-300-rysunkow-w-nazca-w-peru-za-znaleziskiem-stoi-sztuczna-inteligencja/ (dostęp: 4.07.2025 r.).
[2] https://www.pnas.org/doi/10.1073/pnas.2407652121 (dostęp: 4.07.2025 r.).
[3] https://www.pnas.org/doi/10.1073/pnas.2407652121#supplementary-materials (dostęp: 4.07.2025 r.).
[4] https://dzienniknaukowy.pl/kolejne-odkrycia-na-plaskowyzu-nazca-znaleziono-168-nieznanych-dotad-geoglifow (dostęp: 4.07.2025 r.).

WYBRANE WYDARZENIA

maj 2025

Ewa Sobieszczańska

1 maja. Międzynarodowe Święto Pracy obchodzone na całym świecie już od 1890 roku. W Polsce zostało ustanowione świętem państwowym w roku 1950. Jest dniem wolnym od pracy. Upamiętnia strajki robotników w Chicago w 1886 roku, którzy domagali się m.in. 8-godzinnego dnia pracy.

3 maja, sobota. Święto Konstytucji 3 Maja. Uchwalona 3 maja 1791 roku przez Sejm Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Konstytucja była pierwszą w Europie i drugą na świecie spisaną ustawą zasadniczą, która stała się dokumentem tworzącym tożsamość suwerennego narodu. W południe na Placu Zamkowym w Warszawie rozpoczęły się główne obchody uchwalenia 234. rocznicy Konstytucji 3 Maja.
rmf24.pl/fakty/polska/news-konstytucja-3-maja-historia-znaczenie-obchody-i-dzien-wolny-,nId,7956227

Sekretarz stanu USA Marco Rubio wydał oświadczenie z okazji polskiego Święta Konstytucji 3 Maja, w którym złożył Polakom życzenia i podkreślił, że Warszawa oraz Waszyngton współpracują na rzecz "budowania bezpieczniejszej i dostatniej przyszłości obu narodów".

W dniach 1-3 maja Karol Nawrocki złożył wizytę w Stanach Zjednoczonych. Kluczowym punktem wizyty był udział w spotkaniu Donalda Trumpa w Białym Domu w Waszyngtonie z amerykańskimi kongresmenami. Uroczystości, podczas których przemawiał Donald Trump odbyły się z okazji Narodowego Dnia Modlitwy. K. Nawrocki rozmawiał z najważniejszymi osobami w administracji amerykańskiej. Doszło do spotkania K. Nawrockiego z D. Trumpem w Gabinecie Owalnym. Kolejnym etapem podróży był udział w organizowanej w Chicago paradzie z okazji uchwalenia Konstytucji 3 Maja. Parada ta, będąca punktem kulminacyjnym polonijnych obchodów święta, zgromadziła ponad sto polonijnych organizacji, klubów i instytucji.
solidarnosc.org.pl/torun/nawrocki-u-trumpa/

4 maja, niedziela. Dzień Strażaka. Na placu Marszałka Józefa Piłsudskiego w Warszawie odbyły się Centralne obchody Dnia Strażaka z udziałem Prezydenta Andrzeja Dudy. Dziękuję za niezwykłą miłość jaką okazujecie Ojczyźnie i bliźniemu, realizując swoją służbę z tak niezwykłym oddaniem. Niech św. Florian ma w swojej opiece wszystkich polskich strażaków, funkcjonariuszy, druhny i druhów – powiedział Prezydent podczas uroczystości. prezydent.pl/aktualnosci/wydarzenia/dzien-strazaka,101165

5 maja. Friedrich Merz (CDU) został wybrany przez Bundestag na kanclerza Niemiec w drugim głosowaniu – poparło go 325 z 630 deputowanych.
osw.waw.pl/pl/publikacje/analizy/2025-05-07/friedrich-merz-kanclerzem-niemiec-w-drugim-podejsciu

Rozpoczęły się egzaminy maturalne, które będą trwały do 24 maja. Dziś maturzyści przystąpią do pisemnego egzaminu z języka polskiego (na poziomie podstawowym).

6 maja. Trybunał Konstytucyjny orzekł, że zapisy ustawy budżetowej na 2025 rok, które obniżyły finansowanie zarówno TK, jak i Krajowej Rady Sądownictwa, naruszają Konstytucję. Prezydent Andrzej Duda podpisał budżet na 2025 rok w styczniu br., ale tą część przepisów zaskarżył do TK.

Prezydent zawetował ustawę obniżającą składkę zdrowotną dla przedsiębiorców, która budzi bardzo poważne wątpliwości w zakresie sprawiedliwości społecznej, jest sprzeczna z zasadami konstytucyjnymi - oceniła szefowa kancelarii prezydenta Małgorzata Paprocka. Zwróciła też uwagę na brak konsultacji społecznych.

Parlament Europejski na wniosek polskiej prokuratury uchylił immunitet europosła Grzegorza Brauna, który jest kandydatem w wyborach prezydenckich w Polsce. Chodzi m.in. o śledztwo w sprawie zgaszenia przez G. Brauna świec chanukowych w Sejmie, a także kilku innych incydentów.

7 maja. W Watykanie, w Kaplicy Sykstyńskiej rozpoczyna się konklawe, w którym 133 kardynałów wybierze następcę papieża Franciszka. W tym gronie jest czterech Polaków: kard. Stanisław Ryłko, kard. Kazimierz Nycz, kard. Konrad Krajewski i kard. Grzegorz Ryś. vaticannews.va/pl/watykan/news/2025-05/dzis-rozpocznie-sie-konklawe-pierwszy-dym-ujrzymy-wieczorem.html

Indyjskie siły zbrojne zaatakowały dziewięć obiektów w Pakistanie oraz okupowanym przez Pakistan Dżammu i Kaszmirze. Siły pakistańskie w odpowiedzi "otworzyły ogień artyleryjski". Łącznie zginęło 36 osób, a blisko sto zostało rannych. Oba państwa to mocarstwa nuklearne.

Na terenie Uniwersytetu Warszawskiego w pobliżu Audytorium Maximum doszło do makabrycznej zbrodni. 22-letni student prawa, Mieszko R., zaatakował siekierą pracownicę portierni, 53-letnią Małgorzatę Dynak, która zamykała budynek, zabijając ją. Został również ciężko ranny strażnik uniwersytecki, który próbował interweniować. Sprawca został zatrzymany.

Europoseł Krzysztof Brejza opublikował w środę bankowy dokument Karola Nawrockiego. Jest on związany z rzekomą aferą w sprawie mieszkania prezesa IPN. Skąd K. Brejza miał do niego dostęp? Jak przekazał doradca prezydenta Stanisław Żaryn, dokument znajduje się w aktach postępowania sprawdzającego K. Nawrockiego. niezalezna.pl/polityka/czeka-was-za-to-kryminal-polityk-platformy-publikuje-tajne-dokumenty-nawrockiego/543073

8 maja. Nad Kaplicą Sykstyńską po godzinie 18.00 ukazał się biały dym. Kardynałowie zgromadzeni na konklawe dokonali wyboru 267. Papieża.
Nowym Papieżem został amerykański kardynał Robert Prevost. Jego papieskie imię to Leon XIV.
vaticannews.va/pl/papiez/news/2025-05/bialy-dym-wybrano-nowego-papieza.html
fot. Leon XIV (@Vatican Media) / vaticannews.va

9 maja. O godz. 20:00 rozpoczęcie debaty, organizowanej przez TV Republika, TV wPolsce24 oraz TV Trwam. Bierze w niej udział 10 kandydatów na prezydenta. W studiu Republiki nie pojawili się Rafał Trzaskowski oraz Magdalena Biejat. Zaproszenia nie otrzymał Maciej Maciak. Kandydaci odpowiedzą na pytania znanych ekspertów, następnie zadane przez publiczność oraz wzajemne. Na zakończenie swobodna wypowiedź każdego z uczestników. pap.pl/aktualnosci/debata-prezydencka-kandydaci-o-deregulacji-i-wieku-emerytalnym

Prezydent Warszawy Rafał Trzaskowski wystawia na sprzedaż zabytkową kamienicę w Śródmieściu przy ul. Marszałkowskiej 66 z powodu nieopłacalności remontu. Wcześniej wysiedlono 40 rodzin ze względu na konieczność remontu. Obiecano im powrót. miastojestnasze.org/marszalkowska-66/

Na Placu Czerwonym w Moskwie odbyła się tradycyjna Defilada Zwycięstwa z okazji 80. rocznicy zwycięstwa nad III Rzeszą i zakończenia II wojny światowej w Europie. Tegoroczna defilada została zorganizowana z większym niż wcześniej rozmachem, nie tylko pod względem militarnym, ale także politycznym.
milmag.pl/defilada-zwyciestwa-2025-80-rocznica-z-wiekszym-rozmachem/

10 maja. Ulicami Warszawy przeszedł Marsz Przeciw Imigracji, który zakończył się przed Kancelarią Prezesa Rady Ministrów. Wydarzenie zgromadziło tysiące uczestników, w tym liczne delegacje Klubów „Gazety Polskiej".
klubygp.pl/warszawa-marsz-przeciw-imigracji-fotorelacja/

11 maja. W 2025 roku obchodzimy tysiąclecie koronacji Bolesława Chrobrego, pierwszego króla Polski. Lubelski artysta Mariusz Kozik udostępnia obraz cyfrowy: „1000 lat Chwały"
papierowyrycerz.pl/mariusz-kozik-historia-malowana-dusza-i-pedzlem/ oraz lubelski.pl/wielki-sukces-lubelskiego-artysty-jego-prace-zna-caly-swiat/

12 maja. O godz. 20.00 rozpocznie się ostatnia debata kandydatów na prezydenta przed wyborami, którą organizują TVP 1, Polsat News oraz TVN24. Weźmie w niej udział 13 kandydatów, ubiegających się o urząd głowy państwa: Artur Bartoszewicz, Magdalena Biejat, Grzegorz Braun, Szymon Hołownia, Marek Jakubiak, Maciej Maciak, Sławomir Mentzen, Karol Nawrocki, Joanna Senyszyn, Krzysztof Stanowski, Rafał Trzaskowski, Marek Woch oraz Adrian Zandberg. Debata zostanie podzielona na bloki tematyczne, pytania — oprócz

dziennikarzy — zadadzą sobie wzajemnie uczestnicy. Organizatorzy wprowadzili zakaz korzystania przez kandydatów z telefonów. Przed debatą w TVP nie brakuje kontrowersji. Sztab Karola Nawrockiego chciał, by Dorotę Wysocką-Schnepf z TVP zastąpił inny dziennikarz. Wspierany przez siedem innych sztabów przeprowadził w tej sprawie głosowanie, które nie przyniosło skutków.

W kampanii wyborczej przeciwnicy polityczni PiS nagłaśniali sprawę kawalerki (28,5 m^2) kupionej przez Karola Nawrockiego w 2017 roku od 80-letniego sąsiada Jerzego Ż. z Gdańska, któremu od wielu lat pomagał. Doszukiwano się wykorzystania trudnej sytuacji schorowanego mężczyzny i niedotrzymania warunków kupna. Karol Nawrocki nie przejął kawalerki, ponieważ panu Jerzemu obiecał dożywotnie dysponowanie mieszkaniem, ale płaci za nie czynsz. Od kiedy w 2021 roku został prezesem IPN, mieszka z rodziną w Warszawie i ma ograniczone możliwości kontaktów z panem Jerzym. Kiedy w grudniu 2024 roku chciał mu złożyć życzenia świąteczne dowiedział się, że pan Jerzy, na podstawie wniosku złożonego do sądu przez pracowników MOPR w Gdańsku, z którego usług opiekuńczych przez lata korzystał, od kwietnia przebywa w Domu Pomocy Społecznej.
W tym samym czasie, w którym rozpoczęła się prezydencka debata Karol Nawrocki zamieścił w mediach społecznościowych film, w którym wyjaśnia okoliczności kupna kawalerki i kontaktów z panem Jerzym.
facebook.com/Nawrocki25/videos/1222566626070779
14 maja Karol Nawrocki przekazał kawalerkę kupioną w Gdańsku od Jerzego Ż. Chrześcijańskiemu Stowarzyszeniu Dobroczynnemu z oddziałem w Gdyni. – Stowarzyszenie zajmuje się pomocą osobom bezdomnym i społecznie wykluczonym. W akcie notarialnym znalazł się zapis, że pan Jerzy może mieszkać w tym lokalu, o ile jego stan zdrowia mu na to pozwoli i będzie taka jego wola.
gazetaprawna.pl/wiadomosci/kraj/artykuly/9799408,sprawa-karola-nawrockiego-co-stalo-sie-z-kawalerka-od-jerzego-z.html

Warszawscy urzędnicy złożyli pozew o eksmisję z 35-metrowego mieszkania rodziny, która o 270 zł przekroczyła kryterium najmu komunalnego. Trzyosobowa rodzina z 6-letnim dzieckiem z dnia na dzień znajdzie się na bruku. Ojciec rodziny przez ponad 20 lat jako wnuk był kuratorem i opiekunem prawnym swojej schorowanej babci. Razem mieszkali w 35–metrowym, dwupokojowym mieszkaniu przy ul. Zakroczymskiej 38 w Śródmieściu. Później wprowadziła się żona. Dramat rodziny zaczął się po śmierci babci. Sprawa prowadzona jest przez Zakład Gospodarowania Nieruchomościami w Dzielnicy Śródmieście od 2021 roku. W dzisiejszej debacie Karol Nawrocki przywołał sprawę bezduszności stołecznego urzędu podległego prezydentowi m. st. Warszawy, kandydatowi na prezydenta RP Rafałowi Trzaskowskiemu (29 maja, dwa dni przed II turą wyborów prezydenckich, sąd śródmiejski zawiesił postępowanie – dał 6 miesięcy stronom na poza sądowe załatwienie sprawy).

14 maja. Czeczeni, „ochroniarze" zarządcy budynku wyrzucają kupców z hali na Modlińskiej, która była spalona i przez kupców odbudowywana, policja nie reaguje.
wpolityce.pl/polityka/729441-gehenna-kupcow-dantejskie-sceny-przy-modlinskiej

Szef MSZ Radosław Sikorski zdecydował o wycofaniu zgody na działanie konsulatu Rosji w Krakowie. Służby mają dowody na udział rosyjskich służb w podpaleniu centrum handlowego przy ul. Marywilskiej w Warszawie (12.05.2024 r.).
bankier.pl/wiadomosc/Pozar-hali-przy-ul-Marywilskiej-39 Prokuratura-postawila-zarzuty-dwom-Ukraincom-8939859.html

18 maja, niedziela. Zmarł Bogusław Nizieński. Był żołnierzem Armii Krajowej i Narodowej Organizacji Wojskowej, w czasach III RP sędzią Sądu Najwyższego i pierwszym Rzecznikiem Interesu Publicznego ds. lustracji. Przed 1989 r. działał w opozycji. W 2008 r., za działalność państwową i publiczną został odznaczony przez prezydenta Lecha Kaczyńskiego Orderem Orła Białego.
rmf24.pl/fakty/polska/news-nie-zyje-boguslaw-nizienski-byly-rzecznik-interesu-publiczne,nld,7967727
fot. wszystkoconajwazniejsze.pl/pepites/zmarl-boguslaw-nizienski-sedzia-dzialacz-kresowy-patriota

81. rocznica zdobycia klasztoru na Monte Cassino przez 2. Korpus Polski. Główne obchody będą miały miejsce na Polskim Cmentarzu Wojennym na Monte Cassino we Włoszech, z udziałem przedstawicieli władz państwowych, kombatantów, duchowieństwa, młodzieży i Polonii.

Wybory prezydenckie 2025. Cisza wyborcza rozpoczęła się o północy z piątku na sobotę. Głosowanie odbywa się w godz. 7.00-21.00.

Wyniki głosowania w pierwszej turze wyborów prezydenckich 2025:

Lp.	Kandydaci	Zawód	Wiek	Liczba głosów	Głosy w %	Miejscowość zamieszkania
1	Rafał Trzaskowski	pracownik samorządowy	53	6 147 797	31,36	Warszawa
2	Karol Nawrocki	wyższy urzędnik państwowy	42	5 790 804	29,54	Gdańsk
3	Sławomir Menzen	polityk, doradca podatkowy	38	2 902 448	14,81	Toruń
4	Grzegorz Braun	reżyser, scenarzysta, polityk, poseł do PE	58	1 242 917	6,34	Rzeszów
5	Szymon Hołownia	dziennikarz, polityk, Marszałek Sejmu RP	48	978 901	4,99	Otwock
6	Zandberg Adrian	polityk, historyk,	45	952 832	4,86	Warszawa
7	Magdalena Biejat	polityk, tłumacz j. hiszpańskiego	43	829 361	4,23	Warszawa
8	Krzysztof Stanowski	dziennikarz	42	243 479	1,24	Wilcza Góra
9	Joanna Senyszyn	dziennikarz	76	214 198	1,09	Warszawa
10	Marek Jakubiak	polityk, przedsiębiorca	66	150 698	0,77	Warszawa
11	Artur Bartoszewicz	nauczyciel akademicki	51	95 640	0,49	Warszawa
12	Maciej Maciak	dziennikarz	54	36 371	0,19	Włocławek
13	Marek Woch	prawnik	46	18 338	0,09	Kąkolewnica
			Razem	19 603 784	100	
Głosowanie przeprowadzono w 32 143 obwodach głosowania (w tym 511 za granicą)						
Liczba uprawnionych do głosowania 29 252 340						
Frekwencja 67,31 (rekordowa)						

20 maja. Portal Niezależna.pl opublikował tekst pt. „Przemytnicy nielegalnych migrantów wokół rządu Tuska!". TV Republika dotarła do dokumentów prokuratury. Z ujawnionych nagrań rozmów przemytników dowiadujemy się jak funkcjonowała międzynarodowa grupa przestępcza zajmująca się organizowaniem nielegalnego przekraczania granicy polsko-białoruskiej obywatelom państw z Bliskiego Wschodu i Afryki.
niezalezna.pl/polityka/przemytnicy-nielegalnych-migrantow-wokol-rzadu-tuska-republika-dotarla-do-szokujacych-dokumentow-prokuratury/543915

Zostały ujawnione mapy obrazujące przebieg trzech szlaków przemytników przewożących nielegalnych migrantów na zachód Europy przez Polskę: Rosyjskiego, Białoruskiego i Bałtyckiego.
niezalezna.pl/polska/trzy-szlaki-przemytnikow-ludzi-przez-polske-publikujemy-mapy/544140

22 maja. Kandydat obywatelski popierany przez PIS w wyborach prezydenckich Karol Nawrocki był gościem na kanale YouTube Sławomira Mentzena. Przeprowadzona przez lidera Konfederacji rozmowa ma pomóc jego wyborcom podjąć decyzję w drugiej turze wyborów prezydenckich. Na zakończenie spotkania K. Nawrocki podpisał ośmiopunktową deklarację, która zawierała postulaty gospodarza programu. wszystkoconajwazniejsze.pl/pepites/karol-nawrocki-u-slawomira-mentzena/

Na wiecu Rafała Trzaskowskiego w Tarnowie pojawił się tajemniczy "Zorro". Mężczyzna rozwiesił krytykujący kandydata Koalicji Obywatelskiej baner. Policja ściga Zorro, któremu, udało się zbiec. Fot. Emilia Kamińska / x.com
niezalezna.pl/polska/trwa-poscig-policji-za-zorro-z-tarnowa-policja-udalo-mu-sie-zbiec/544148

24 maja. Sławomir Menzen spotkał się na kanale YouTube z kandydatem Platformy Obywatelskiej w wyborach prezydenckich Rafałem Trzaskowskim. R. Trzaskowski zgodził się z czterema z ośmiu punktów deklaracji S. Menzena, w pozostałych bronił własnych poglądów. wszystkoconajwazniejsze.pl/pepites/rozmowa-mentzen-trzaskowski-jak-zaglosuje-konfederacja/

25 maja, niedziela. W Warszawie odbyły się dwa marsze – jeden zwolenników Karola Nawrockiego, drugi – Rafała Trzaskowskiego. Ich celem była mobilizacja przed drugą turą wyborów prezydenckich. – "Wielki Marsz Patriotów" zorganizowany przez sztab Trzaskowskiego. Trasa: plac. Bankowy – plac Konstytucji. "; – „Wielki Marsz za Polską", zorganizowany przez sztab Nawrockiego. Trasa: rondo de Gaulle'a – plac Zamkowy. Obydwa marsze liczyły dziesiątki tysięcy osób.

fot.facebook.com/videoparlamentpl/videos/karol-nawrocki-marsz-za-polsk%C4%85-warszawa/2240588106397461/
dorzeczy.pl/kraj/731589/marsze-w-warszawie-bez-zaklocen-policja-wydala-komunikat.html

Karol Nawrocki „Wielki Marsz za Polską"

Rosjanie uderzyli w ukraiński przemysł zbrojeniowy. Zmasowany atak lotniczo-rakietowo-dronowy przyniósł wyjątkowo poważne konsekwencje dla infrastruktury produkcyjnej oraz spowodował wysokie straty wśród cywilów. onet.pl/informacje/nowa-technika-wojskowa/zmasowany-atak-rakietowy-rosjan-na-kijow/w0lve15,30bc1058

27 maja. W podrzeszowskiej Jasionce trwa dziś konferencja CPAC. To coroczna konferencja odbywająca się w przeszłości w USA, w której od lat 70. biorą udział konserwatywni politycy i aktywiści z całego świata. W ostatnich latach CPAC zaczęto organizować także w innych państwach. Wśród uczestników są m.in. prezydent Andrzej Duda, sekretarz ds. bezpieczeństwa krajowego Stanów Zjednoczonych Kristi Noem oraz popierany przez Prawo i Sprawiedliwość kandydat na prezydenta Karol Nawrocki. radiomaryja.pl/informacje/konferencja-cpac-z-udzialem-m-in-prezydenta-andrzeja-dudy-karola-nawrockiego-i-sekretarz-ds-bezpieczenstwa-krajowego-usa/

29 maja. Na jednej z gliwickich kamienic dwóch „Spider-Manów" zawiesiło wielki baner ze znanym już hasłem „Byle Nie Trzaskowski". Nie złapano ich.

niezalezna.pl/polityka/byl-zorro-jest-spider-man-obaj-superbohaterowie-zgodni-byle-nie-trzaskowski/544628
fot. zrzut ekranu – Telewizja Republika

30 maja. Na wiecu Rafała Trzaskowskiego w Gdańsku z okna prywatnego hotelu baner wywiesił „Batman". Do zamkniętego od wewnątrz pokoju, wtargnęło 9 policjantów. niezalezna.pl/polityka/batman-dolacza-do-zorro-i-spider-manow-wielki-baner-zawisl-w-centrum-gdanska/544700

fot. @RobertKwiatek – Facebook

fot. @DanielNawrocki_ /x.com

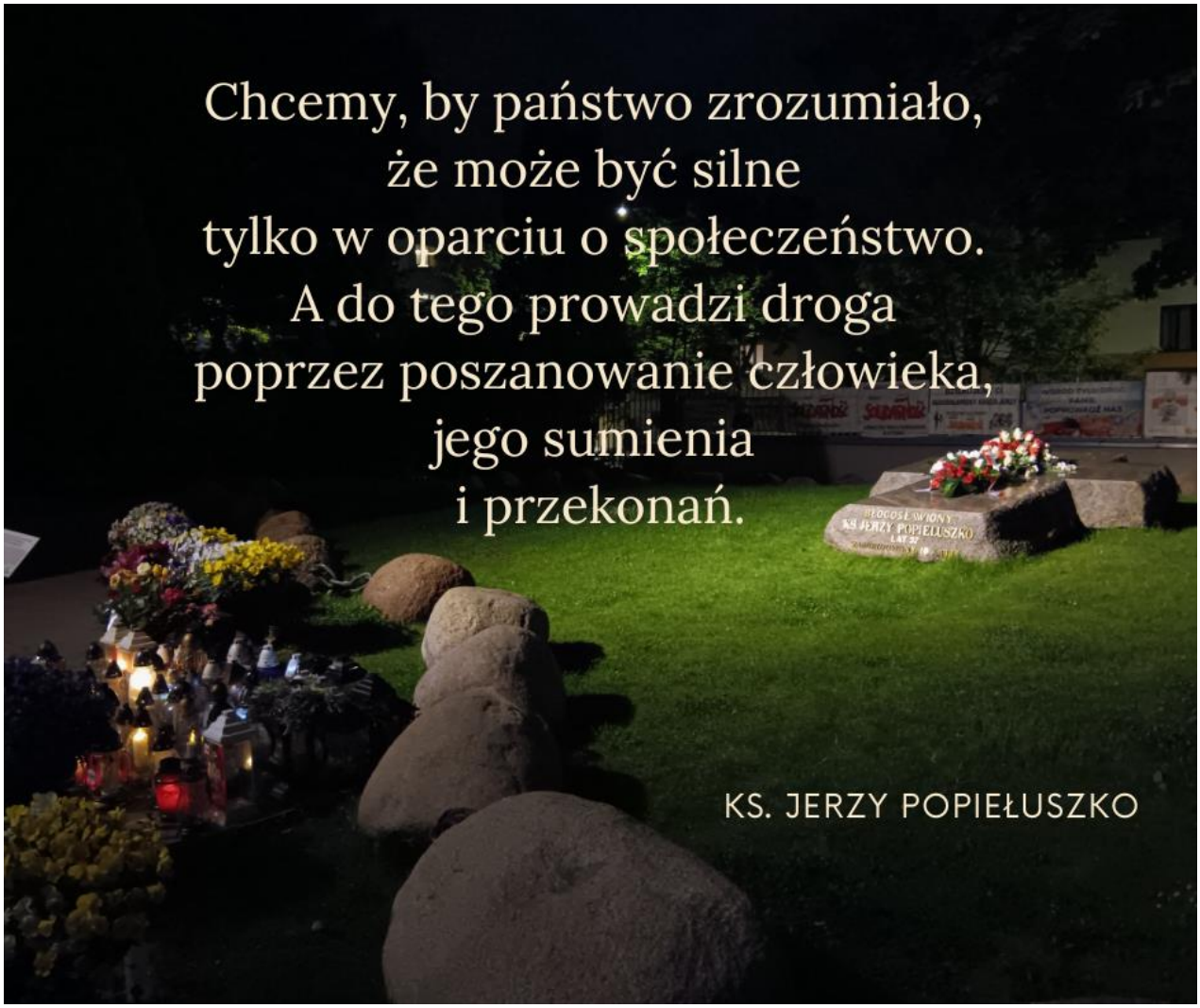

Redakcja zastrzega sobie prawo do wprowadzenia poprawek, skracania oraz rezygnacji z opublikowania pracy bez podania przyczyn. Krajowa Sekcja Nauki NSZZ „Solidarność" i Redakcja „Wiadomości KSN" nie ponoszą odpowiedzialności za treść prac i osobiste poglądy autorów. Polemika z autorami możliwa jest przez przesłanie listu do Redakcji.

„Wiadomości KSN" ***Biuletyn Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność"***
Redaguje zespół: Małgorzata Kaczyńska, Wojciech Pillich, Maria Sapor, Ewa Sobieszczańska, Krzysztof Weiss.
Korektor: Elżbieta Kniecicka
Redaktor naczelny: Małgorzata Kaczyńska
Adres redakcji: Krajowa Sekcja Nauki NSZZ „Solidarność", ul. Waryńskiego 12, 00-631 WARSZAWA
Nr konta: Krajowy Sekretariat Nauki i Oświaty, KSN NSZZ „Solidarność"
92 1020 1068 0000 1102 0000 2733
tel/fax (0-22) 825 73 63, tel.(0-22) 234 98 78, kom. 0 605 222 296
e-mail: info.ksn@solidarnosc.org.pl ; strona www: http://**www.solidarnosc.org.pl/ksn**
„Wiadomości KSN" są dostępne on-line na stronie internetowej KSN pod adresem: http://www.solidarnosc.org.pl/ksn